

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**GAMMEL
HELLERUP GYMNASIUM**

GAMMEL
HELLERUP GYMNASIUM
STATSSKOLE

MEDDELELSER OM SKOLEÅRET

1949—50

Rektor træffes daglig **9-10** (undtagen lørdag).
Telefon: HE 758.

Klasserepræsentanter.

- For III ns : Fru operarepetitør Mortensen, Hambros Allé
28 A, HE 7031.
- » III mn : Direktør F. Løppenthien, Ørehøj Allé 1,
HE 5051.
  - » II ns : Cand. jur. A. Bach, Broholmsallé 10 B,
OR 4308
  - » II mn : Forretningsfører H. Carlsen, Australiensvej
25, RY 3884.
  - » I ns : Fru grosserer Lamber, Skovagervej 19,
OR 4352.
  - » I mn : Fru landsretssagfører Høgsgaard, Sundvej 6,
HE 6761.
og laborant C. Lundqvist, Korsørgade 18.
  - » R : Formand K. Truelsen, Lundekrogen 9,
HE 1171.
  - » 4 a : Grosserer C. Jahn, Strandvej 306, OR 5549.
  - » 4 b : Fabrikant F. Moberg, Carolinevej 29,
HE 3946.
  - » 3 a : Fru grosserer Schack, Damgårdsvej 39,
OR 636.
  - » 3 b : Prokurist B. Møller, Ordrup Jagtvej 31,
OR 5354.
  - » 2 a : Fru K. Wieder Brandt, Strandvej 136,
HE 3568.
  - » 2 b : Fru kontorchef Nielsen, Emdrup Banke 70,
RY 5132.
  - » 1 a : Fru prokurist Aabye Hansen, Gruts Allé 11,
HE 3277.
  - » 1 b : Fru fabrikant Moberg, Carolinevej 29,
HE 3946.

50 år.

Den 19. juni 1900 meddeltes der ved ministeriel skrivelse den daværende Hellerup Real- og Forberedelsesskole anerkendelse som »lærd skole« (den officielle betegnelse for de højere skoler, der forberedte til studentereksamen), og samme dato i år er derfor 50-års dagen for Gammel Hellerup Gymnasiums beståen som gymnasieskole.

Forud for denne anerkendelse som »lærd skole« ligger der en 6-årig forhistorie, som begyndte, da cand. phil. Vilhelm Bornebusch († 1920) i 1894 oprettede en lille skole, som havde lokale på 1. sal i ejendommen Strandvejen 90, siden på Sofievej 33 og Marievej 23, til den i 1895 flyttede ind i en nyopført skolebygning på Frederikkevej 8, den, der endnu består som den vestlige ende af skolens nuværende bygning, let at skelne fra den øvrige. Der lever endnu i Hellerup gamle elever fra denne skole, og de betegner dens bestyrer som en »dejlig mand«, noget af en kunstnernatur, men uden økonomisk grundlag for at kunne føre en skole igennem de år, da Hellerup var i sin første begyndelse som bydel. Hele den vestlige side af Strandvejen optoges af store gårde og marker, og kun mod øst fandtes en spredt villabebyggelse. Allerede efter 2-3 års forløb måtte Bornebusch give op, og den 1. februar 1897 overtog cand. mag. Martin Rasmussen og hustru, f. Vogelius, skolebygningen med dens 26 elever.

Det var et spinkelt grundlag for en skole, men efter tre måneders forløb, da elevtallet dog var steget til 37, var eleverne inddelt i 6 »forberedelsesklasser« og 2 »realklasser«. Det ugentlige samlede timetal — 118 — var fordelt mellem bestyreren (33 timer), hans hustru (36 timer) og 6 lærere med henholdsvis 1, 4, 7, 8, 11 og 18 timer. Planen var: gennem fire realklasser at forberede til præliminær-

eksamen. Men allerede i september 1897 rettedes der til ministeriet en forespørgsel, om der yderligere kunne stilles forældrene i udsigt: »at børnenes undervisning efter 12 års alderen vil kunne ventes fortsat ... med lærd undervisning, når skolen får en antagelig tilslutning fra egnens befolkning og iøvrigt de i min. bek. 1-12-1890 foreskrevne betingelser opfyldes (forventelig senest år 1900)«. Da ministeriets svar var imødekommende, og skolen samtidig fik bevilget statstilskud til sine samlinger, ligesom sognerådet, amtsrådet og grundejerforeningen støttede skolen med årlige tilskud, var man nu inde i en god udvikling, der også sporede i det voksende elevtal, således at man i 1900 var kommet op på 85 elever, der undervistes af 9 lærere med henholdsvis 18, 25, 21, 1, 17, 12, 8, 33 og 31 ugentlige timer — et mere tilfredsstillende forhold end tre år i forvejen. Da de ministerielle krav med hensyn til elevtal og lærerpersonale således kunne betragtes som opfyldte, og da skolens 6 forberedelsesklasser var gennemført, således at der efter sommerferien kunne oprettes en 1. overklasse, da endvidere skolen kunne opfylde de betingelser, som i henhold til min. bek. af 1. dec. 1890 måtte blive stillet til lokaler, inventar og samlinger, kunne bestyreren indsende ansøgning om tilladelse til at fortsætte skolen som en privat latin- og realskole med klasseordning, undervisningstid og undervisningsplan, der fulgte de lærde statsskoler, idet den dog de første 4 år kun skulle forberede til IV klasses hovedeksamen og alm. forberedelseseksamen. Den 19. juni 1900 forelå ministeriets svar: »Efter modtagelsen af Deres hertil indsendte andragende om anerkendelse af den af dem bestyrede skole i Hellerup som lærd skole skal ministeriet ... hermed i overensstemmelse med bekendtgørelse af 1. december 1890 meddele skolen den ansøgte anerkendelse som lærd skole«. Til meddelelsen om dette føjede Martin Rasmussen i skolens årsberetning disse ord: »Lad da denne skole vokse sig stærk i ro! Lad den først og fremmest til løsning af de opgaver, som nu ligger for, kunne påregne støtte fra selve beboerne i Hellerup by!« Fremtiden skulle vise, om disse ønsker kunne opfyldes.

De første år syntes at love godt. Skolen voksede jævnt og støt: 85 - 112 - 134 - 163 - 188 elever. Den betegnede sin karakter og berettigelse som »den lokale drengeskole, der søger at samle alle, som måtte ønske højere undervisning for deres sønner — hvad enten de hører til den ene eller den anden samfundsklasse; men skolen henvender sig naturligvis først og fremmest til dem, der af økonomiske og sociale grunde ikke vil søge de offentlige skoler.« Hellerup var i disse år i hastig vækst. De gamle gårde faldt, den ene efter den anden, Strandvejen fik høj bebyggelse, og på sidevejene skød villaerne op. Der var da virkelig betingelser for en skole, der ved sin beliggenhed kunne forene hovedstadsskolens og provinsskolens fordele. Sognerådet så med velvilje på skolen: det årlige tilskud fordobledes to gange til henholdsvis 600 og 1200 kr., handelsforeningen skænkede en halv friplads og skoleforeningen af 1866 to fripladser.

Med det voksende elevtal var skolen ved at blive overfyldt, og der måtte lejes hjælpekøber i en ejendom på Frederikkevej. Så trådte i april 1902 en kreds af Hellerupborgere med grosserer Petersen-Schmidt som formand sammen i en komité til opførelse af en ny skolebygning. De nødvendige pengemidler tegnedes i 50 andele på 200 kr. af elevernes forældre samt næringsdrivende og grundejere i Hellerup, og således lykkedes det i 1903—04 at få opført den tilbygning mod øst, som strækker sig til og med den nuværende bygnings hovedtrappe, samtidig med, at der opførtes et nyt gymnastikhus.

Den gradvise omformning af skolens struktur, som skoleloven af 1903 medførte, synes at være foregået jævnt og roligt. Dygtige lærerkræfter knyttedes til skolen, f. eks. cand. mag. (senere lektor) Anker Jensen, cand. mag. (senere lektor) Regnar Knudsen, cand. mag. (senere lektor) Johs. Kofoed, cand. mag. (senere rektor) Dietrich Petersen, cand. mag. (senere lektor) Hans Rasmussen. Ved alm. forberedelseseksamen og IV klasses hovedeksamen, der første gang afholdtes i 1905, fik henholdsvis to af tre elever mg og to af fem elever udmærkelse. Af læ-

rernes redegørelser for undervisningens form synes det at fremgå, at der ikke ensidigt sigtedes på eksamensresultater, men i høj grad på en levende og inciterende undervisning: I historie: »at de store skikkelser, der bærer udviklingen, kan træde klart frem for elevernes opfattelse, ... at vække elevernes forståelse af vort eget folks stilling og tilstand til de forskellige tider og uddybe deres kærlighed til nationens minder...« I religion: »Der stræbes efter en vis kundskabsfylde, uden hvilken der selvfølgelig ikke kan tales om kristelig bevidsthed; men der lægges ikke vægt på at opremse skriftsteder, forklaringer og vers, ... men at udvikle de medfødte religiøse anlæg og vække og retlede den moralske ansvarfølelse i overensstemmelse med kristendommens idealer...« I geografi: »... hvorledes alle disse forhold griber ind i og i større eller mindre grad virker bestemmende på folkenes åndelige og materielle kultur.« I naturhistorie: »... særlig vægt på at orientere eleverne i den levende natur.« I engelsk: »... foregår undervisningen næsten udelukkende på engelsk. Der søges så megen afveksling og livlighed som muligt ... man lader eleverne fortælle om billeder af engelske forhold og af engelsk malerkunst; man anvender vægtavler; man lader eleverne eksaminere hverandre indbyrdes...« Altsammen ting, som dengang ingenlunde var selvfølgelige i skolerne.

Der er ingen tvivl om, at Martin Rasmussen har været en dygtig skolemand med idealer, vilje og evne til at skabe en god skole. Men mod de voksende økonomiske vanskeligheder, hvorunder tidens privatskoler arbejdede, havde han ikke evne og kræfter til at holde stand. I skolens efterretninger om året 1905-06 findes den korte og knappe oplysning: »Den 19. oktober 1905 fratrådte skolens hidtidige bestyrer, hr. cand. mag. Martin Rasmussen«. Der er intet efterladt om hans sidste kamp for skolen. En række års fortjenstfuldt arbejde var endt med nederlag.

Det var en vanskelig opgave, der ventede skolens nye bestyrer, dr. phil. M. C. Engell: at føre en skole videre,

hvis økonomi var i opløsning. Elevtallet var i dalen, og især var de højere klasser tyndt besatte. Skolebetalingen, som ifølge overenskomst fulgte »De forenede Latin- og Realskoler«s, kunne kun sættes ubetydeligt op — skalaen gik i 1905-06 fra 12 kr. i 1. forbk. til 22 kr. i 3. gymkl. —, og de kommunale tilskud var udelukkende bestemt til fripladser. I 1908 fik skolen statstilskud, 2500 kr., men også af dette skulle en stor del ($\frac{2}{5}$) anvendes til fripladser. Det var strenge tider for privatskolen. Sammenlignet med det forhold i vore dage, at det offentlige på visse betingelser afholder 80 % af en privatskoles drift, var de offentlige tilskud, ialt 3.800 kr., til Hellerup Gymnasium, hvilket nu var blevet skolens navn, et yderst beskedent bidrag.

Den part, som led mest under disse kår, var lærerne. Ifølge en lønningsliste fra 1906 læstes af 321 ugentlige timer, fordelt på 21 lærere:

67 timer for en timebetaling af		50 øre pr time	
59	—»—	60—65	—
135	—»—	100	—
58	—»—	115—125	—
2	—»—	200	—

For den (eneste) lærer, en cand. mag., som underviste 36 timer (à 1.15 kr.), blev årslønnen 1987 kr. Af de øvrige underviste fem lærere mellem 20 og 30 timer, syv mellem 10 og 20, resten under 10 timer. Langt de fleste af disse lærere måtte da — undertiden bogstavelig — løbe fra skole til skole eller søge at opretholde livet ved andet arbejde. Af uddannelse var af de 21 lærere: 1 præst, 3 militærpersoner, 8 cand. mag.'er, 9 helt uden eksamen. De sidste underviste udelukkende i underskolen, medens mellem skolen og gymnasieklasserne næsten udelukkende undervistes af lærere med universitetsuddannelse.

Var skolens standard økonomisk set fattig, kunne dette ingenlunde siges om dens undervisning. Af lærerne (lærerinderne) i underskolen var de fleste ubestridelig dygtige, og dette gælder i endnu højere grad lærerne i overskolen (de gik næsten alle efterhånden over i statsskolen).

Bestyreren førte tilsyn med arbejdets gang: hver tredje måned indkaldtes »pensabøger« med opgivelse af, hvad der var læst i klasserne. Da skolen i 1907 for første gang afholdt studentereksamen, fik af 4 eksaminander 1: 2. karakter, 2: 1. karakter, 1: 1. karakter med udmærkelse. Også den eneste eksaminand, der indstillede sig til præliminærexamen, fik 1. karakter med udmærkelse. Da der i Folketinget forhandlede om statstilskud til skolen, kunne derfor også oberstløjtnant Parkov henvide til den tillid, skolen nød hos befolkningen, og til undervisningsinspektøren, professor Tuxens udtalelse, at undervisningen i alle henseender lededes tilfredsstillende, og at skolen derfor var fuldt kvalificeret til statstilskud.

Men nu var det for sent. Når en skoles økonomi er udmarvet, når vedligeholdelse, anskaffelser, lønninger og så fremdeles går på pumperne, går det ud over hele skolens liv. Skuden slingrer. Der kommer slagside i det ene forhold efter det andet. De triste enkeltheder er ikke optegnet i årbøgerne, men billedets helhed er ikke til at tage fejl af.

I sommeren 1909 måtte dr. Engell give op.

Siden 1901 havde »De forenede Latin- og Realskoler« under Niels Hjorts dygtige ledelse samlet de fleste privatskoler i København og nærmeste opland til en fast institution. Det blev vendepunktet i Hellerup Gymnasiums historie, da »De forenede Latin- og Realskoler« i 1909 overtog skolen og til dens leder fandt den mand, som i de følgende 34 år skulle føre den frem i en rig udvikling, cand. theol. & mag. H. Hartvig Møller. Om denne mands sjældne personlighed og hans betydning for skolen udkom der ved hans afgang som rektor i 1943 en bog »Skoleliv paa Gammel Hellerup Gymnasium under Hans Hartvig Møller, samlet og tilegnet i Taknemmelighed af Gamle Drenges Raad«, et smukt vidnesbyrd om den hengivenhed, der knyttede »Gamle Drengene« til deres rektor og hans skole, og med en række skildringer af det liv, der under hans ledelse og under hans hustru Karen Hartvig Møllers virk-

somme og kærlige bistand udfoldede sig på skolen. Når der i det følgende skal forsøges en kortfattet skildring af skolens historie i Hartvig Møllers rektortid, kan der på flere områder henvises til denne bog, der giver et meget levende billede af rektor og hans skole.

* *
*

For så vidt var skolen egentlig ikke »hans«, som den ejedes af »De forenede Skoler«, hvad der også gav sig udslag i forbedrede økonomiske forhold, så en del af det, der ved tidernes ugunst var gået i forfald, efterhånden kunne genopbygges. Men med stor liberalitet og forståelse gav institutionens leder, direktør Niels Hjort, den nye skolebestyrer frie hænder til at forme skolen efter de skoletanker, han havde sat sig for at virkeliggøre. Lærerkollegiet fornyedes med halvdelen. I tilfælde af udenforståendes kritik af nye »påfund« i undervisnings- og opdragelsesformer kunne skolebestyreren altid være sikker på Niels Hjorts støtte (ligesom også den daværende undervisningsinspektør, professor S. L. Tuxen, var ham en god mand). Og når noget nyt skulle sættes igennem, som kostede penge, strakte institutionen sig så langt som muligt, fordi den vidste, at i fornødent fald betalte han selv foretagendet af sin egen lomme. Det er derfor ikke med urette, at skolen ofte uformelt omtaltes som »Hartvig Møllers Skole«.

* *
*

Skolen voksede. Elevantallet steg år for år, lokalerne blev for trange, og i 1914 gennemførtes ved køb af en nabogrund en ny stor udvidelse af skolebygningen. I en forelængelse mod øst skaffedes der plads til 8 nye, store klasseværelser, et frokostlokale, en sløjdsal og en naturhistoriesal samt bolig til skolebetjenten. I den gamle bygning indrettedes der en morgensangsal, dekoreret af kunstmaler Poul Sæbye, et særligt fysiklokale og et lokale til ophold for elever, der ikke måtte komme på legepladsen i frikvartererne, kaldet »dagligstuen«. Gymnastiksalen blev udvidet og sat i forbindelse med skolebygningen ved en overgang,

som indeholdt omklædnings- og baderum med varmeapparat og badeovn. Der blev indlagt WC og elektrisk lys, og mod syd og øst indrettedes en ny legeplads med den gamle naboejendoms frugttræer, som helt op til vore dage ved lodtrækning årlig tildeltes de enkelte klasser som deres særlige ejendom og således var beskyttede mod uvedkommendes angreb. — I 1917 udvidedes gymnastiksalen endnu en gang, ved støtte af forældrerådets formand, skibsreder Chr. Sass, den samme som har skænket skolen »Rothenburglygten« og anbringelsen af skolens motto: »Memento vivere« over indgangen.

Som skolen voksede og udvidedes, voksede også kredsen af dens virksomme venner.

I 1917 oprettede konsul V. Ludvigsen et legat på 5000 kr., senere udvidet med 1000 kr til »Arne og Børge Ludvigsens Studenterlegat«, hvis renter årlig tildeles den af årets studenter, der med størst flid har udnyttet skolens undervisning til legemlig og åndelig udvikling.

I 1918 stiftede skibsreder Chr. Sass »i erkendelse af, at lærergerningen i det hele ikke lønnes, som den efter sin betydning og de krav, den stiller til sine udøvere, burde, og at der af mange lærere gøres arbejde i skolens tjeneste, som den ikke direkte kan lønne«, et legat på 6000 kr., hvoraf renterne årlig tildeles en lærer(inde) til ferierejse.

Knud Benveds mindelegat (renter af 2300 kr.) tildeles årlig to elever i 2. mellemskoleklasse.

Thorkild Hjelmlevs mindelegat (renter af 1000 kr.) tildeles årlig en elev, der ved retsind og dygtighed er værdig dertil.

En række andre legater er i årenes løb kommet eleverne til gode, således: 1922-Studenternes Sportslegat (kapital 1200 kr.), G.H.G.'s Rejsefond (kapital 500 kr. + 5% af fremtidige skolerejsers budget), Emil Michaelsens Rejsefond (500 kr.). Ved gavebrev tilsagde boghandler Ludvig Voldby og frue skolen en årlig bogpræmie (75 kr.) til en af skolens dimittender. Efter boghandler Voldbys død har boghandler Anker Voldbyg årlig skænket en bogpræmie til samme formål.

I anledning af rektor Hartvig Møllers og frues sølvbryllup stiftedes i 1923 foreningen »Gammel Hellerup Gymnasiums Venner« til tilvejebringelse af midler, der årlig stilles til fri disposition for skolens rektor til bestridelse af sådanne udgifter til skolelivets fremme, for hvilke der ikke kan anvises dækning af staten. Af denne forening er der årlig i en række år blevet stillet mellem 1000 og 1800 kr. til rådighed. Hvad disse beløb er blevet anvendt til, vil fremgå af det følgende.

Skolens største legat, »Rektor Hartvig Møllers Rejselegat«, er stiftet den 9. februar 1948 af rektor Hartvig Møller ved en gave fra »Gamle Drengene« i anledning af rektors 75-års fødselsdag med en grundkapital på 12.000 kr. Dets renter anvendes til rejseunderstøttelse til deltagere i skolerejser til udlandet.

Til alt dette kommer de mange gaver, skolens venner har skænket til forskellige formål: Konsul Ludvigsens to store vandrepokaler, en mængde sølvbægre, bøger og pengebeløb til præmier o. lign., kløkkestabelen med skoleklokken i skolegården, granittavlen med »Mærkedage«. De store hovedstadsblade har skænket friabonnementer til opslag i avistavler i skolegården o. s. fr., altsammen beviser på venlig forståelse af skolens virksomhed.

I denne forbindelse kan det også nævnes, at stednavneudvalget for Grønland efter forslag fra en tidligere elev, ingeniør Sv. Sølvér, har givet en bræ i Grønland navnet »Gammel Hellerup Gletscher«.

* *
*

Den 1. august 1919 overgik skolen til staten under navnet Gammel Hellerup Gymnasium. Ved denne lejlighed udskiltes underskolen fra gymnasieskolen og fortsatte under De forenede Skoler med sin særlige bestyrer, den tidligere elev fra skolen, cand. mag. Erik Giødesen, men forblev i de følgende 4 år i skolens lokaler og deltog i dens liv, indtil den fik sin egen skolebygning efter at være sluttet sammen med underskolen fra Øregård Gymnasium (Plockross' Skole). Det følte som et savn, da gymnasiet

måtte skilles fra »de små« og i sin 1. mellemskoleklasse fremtidig modtage elever fra andre skoler med indbyrdes forskellig indstilling, og navnlig forskellig fra den, som denne skole havde søgt at gennemføre fra underskolens første klasse. Men nu måtte skolen naturligvis dele vilkår med de øvrige stats- og kommunale gymnasieskoler — og tage de fordele, som fulgte dermed.

I et tilbageblik over de forløbne år som privatskole udtaler rektor: »Enhver, som har fulgt skolens udvikling gennem ren privatdrift til drift under De forenede Skoler, vil være nødt til at indrømme, at De forenede Skoler har været den en god herre. Det er vanskeligt nu at få folk til at tro på den tilstand af indeknebenhed, medtagethed og kummerlighed i udstyrelse, som karakteriserede skolen for 10 år siden. Og dog har De forenede Skoler ikke nær formået at gøre den sådan stillet, som den burde, navnlig i henseende til lærerlønninger. Det er en gunstig skæbne og tildels tilfældige personlige forhold, det skyldes, at der blandt skolens 22 lærere og lærerinder er 15, der har været her i alle de 10 år. Når staten nu overtager skolen, er det jo givet, at alle disse ydre forhold vil blive så gode og trygge, som vi kan ønske det. Men der er også grund til at tale om, hvorledes det vil gå skolens indre liv, dens egentlige væsen, under statens styre. . . . Jeg ved, hvad der i de år, jeg har ledet denne skole, har stået for mig som arbejdsplan og mål og har formet dens liv, og jeg vil søge at redegøre for det i dag, da jeg går fra den fulde åndelige frihed, som De forenede Skoler — det vil jeg vidne her — trods alle uoverensstemmelser har ladet mig beholde i disse 10 år, ind under det statsstyre, som det er mit håb og min fortrøstning også vil lade mig beholde den.« Og efter en redegørelse for, hvad han i disse år har tilstræbt: »at forme skolen, både lærere og skikke og love og undervisningsstof og arbejdsmetoder, således, at de passede med drenges bedste natur«, — slutter han således: »Og når jeg nu må slutte denne redegørelse med at sige, at der er langt igen og meget at gøre endnu, før målet er nået: en lykkelig og udbytterig skoletid, så ville jeg, just fordi jeg i alle

disse år mere og mere sikkert har følt, at vejen var den rette, ikke kunne gøre det uden med dyb sorg, hvis jeg ikke havde ret til at tro, at der under statens styrelse ville blive givet skolen samme frihed til at kæmpe fremad mod målet, som den har haft hidtil. Jeg har haft 10 gode og lykkelige år under De forenede Skoler, og jeg venter intet andet af staten«.

Den tro, som rektor her gav udtryk, omend med en svag undertone af ængstelse, blev ikke gjort til skamme. Under skiftende undervisningsinspektører beholdt han sin frihed til at lede skolen efter sine idealer, — vel fordi man i undervisningsministeriet, trods mulige uoverensstemmelser, respekterede hans pædagogiske personlighed. Som undervisningsinspektør, dr. phil. Højberg Christensen, der ikke i ét og alt var enig med rektor Hartvig Møller, ved dennes 25 års jubilæum udtalte det: »Jeg har ofte krydset en klinge med Dem, men jeg kan sige Dem i dag: Jeg beundrer Dem«, — Ord, der tjener begge de to mænd til ære!

* * *

Hvad var det da, der gav denne skole dens særlige præg? Det følgende skal søge at klarlægge dette.

I de første år indledtes skolens årsberetning med disse ord: »Det er skolens *mål* at gøre sine elever til dygtige, arbejdsøvede og arbejdslystne mennesker med solide kundskaber på de områder, der ligger for hver enkelt. Det er skolens *pligt* at hjælpe de elever, hvis evner sætter dem i stand dertil, og som vil udføre det arbejde, der kræves, til at tage de eksaminer, der i de fleste livsforhold er af stor praktisk værdi«.

Til dette program, der vel ikke går ud over, hvad enhver skoleleder ville kunne give sin tilslutning, føjedes snart noget mere, som bedst og klarest er blevet udformet i en afhandling i årsberetningen 1914. Efter en omtale af eksamensarbejdets værdi og de karakteregenskaber, der bør opelskes i forbindelse hermed: pligttrøskab, disciplin, orden og grundighed, hedder det: »Men . . . der er vel hos hvert menneske en trang til at øjne et ideal bag sin ger-

ning, et mål hinsides alle de mål, der kan nås. For skolen er dette idealet:

I pagt med alle gode magter i barnets liv, i kamp med alle onde, at søge at gøre dets lange skoletid til en lys og lykkelig del af dets liv og til en grotid, i hvilken det både legemlig og åndelig når så højt, som det ejer mulighed for.*)

Denne stræben kan ... meget vel forenes med pligten til at gøre det bedst mulige eksamensarbejde.«

Hvis man sammenfatter dette program for skolens arbejde i tre ting: *undervisning, karakteruddannelse og en lykkelig drengetid*, bliver det for nærværende opgaven at gøre rede for, med hvilke midler skolen virkede for disse mål, og hvorledes denne virksomhed formede sig.

Undervisning.

Den egentlige skoleundervisning vil i den højere almen-skole altid være bestemt af de krav, samfundet gennem dets autoriteter stiller til det lære- og eksamensstof, der skal arbejdes med, medens p. d. a. s. arbejdsmetoderne kan forme sig forskelligt efter de forskellige skolelederes og læreres individualitet og evne. Bundne, som eksamensskolernes lærere er af anordninger for læsestof og eksamenskrav, vil de som regel være tilbageholdende med gennemgribende ændringer i de traditionelle metoder og kun skridt for skridt søge frem ad nye veje. En skoleleder kan, hvis han er indstillet derpå, ansøre til reformer, men den enkelte lærer må have sin frihed i valg af metoder.

Således har arbejdet også formet sig for G. H. G. Da nyere skoletanker begyndte at gøre sig gældende, blev der fra rektors side gjort en indsats for at vække interesse herfor blandt lærerne. Der dannedes en studiekreds af lærere, og i en artikel i årsberetningen 1927: »Skolens stilling til de moderne reformkrav« fremsatte rektor sit syn på sagen. Ud fra den betragtning, at den traditionelle arbejdsmåde, hvor alle elever skridt for skridt føres samlede

*) fremhævet her.

gennem hele arbejdet, indebærer fare for at forringe de bedst udrustede for de middelmådiges skyld, gør han sig her til talsmand for den individuelle undervisning, hvor den enkelte elev får lejlighed til at præstere det, der er *hans* bedste uden hensyn til, om andre magter mer eller mindre. . . »Der er intet i disse tanker, der strider mod statsskolens forudsætninger . . . Spørgsmålet er, om de kan gennemføres, uden at der opstår nye og værre skader. Der er allerede i flere år her ved skolen gjort forsøg med denne Sag. III gymnasieklasse har i hele sin gymnasietid arbejdet med dansk og historie i overensstemmelse med disse tanker, det samme gælder [og så nævnes der en række andre klasser i naturfag og geografi og delvis i engelsk]. Der er altså indhøstet ikke få erfaringer. Og disse synes at samle sig om, at eleverne alt i alt med mindre hjemmearbejde får betydelig flere og betydelig bedre kundskaber. De begavede og flittige elever når langt videre end før og befinder sig langt bedre ved arbejdet. De jævne kan ved fornuftig behandling bringes til at nå i hvert fald noget mere end før. De ringe og viljesvage savner de daglige krav og når adskilligt mindre. Men selv om huskestof kan være dårligere indlært, opnår alle en mere reel beherskelse af det stof, de når, og arbejdet har en langt ægttere og sundere karakter . . .«

Efter denne metode arbejdede rektor og en enkelt lærer, lektor K. Vedel, hele deres skoletid — og med uomtvistelig gode resultater. Men for det store flertal i lærerkollegiet var metodens fordele ikke indlysende, sammenholdt med dens mangler, også under hensyn til de forhåndenværende forhold, de indskrænkede lokaler, som gør en individuel undervisning i store klasser vanskelig, og den dermed forbundne risiko over for de krav, en eksamensskole stiller.

Men kunne således dette i og for sig betydningsfulde spørgsmål — hensynet til de dygtige ctr. hensynet til de middelmådige og svage elever — ikke finde en samlet løsning i en for alle fælles metode, kunne der på anden måde sættes ind til fordel for de forskellige kategorier af elever.

Den højere alment skole skal ikke være en eliteskole. Derfor må den tage hensyn til de middelmådige elever, ja også til de »svage«, når de nu engang er sluppet indenfor, — selv om det volder besvær. Skolens fremgangsmåde var denne: Hver elev havde sin »Meddelelsesbog«, bestemt til at give hjemmet meddelelse, hver gang en elev afleverede en præstation, der enten var over eller under, hvad der kunne kræves af ham efter hans evner og det standpunkt, han var nået til, i sidste tilfælde med en oplysning om, hvad det var, der var forsømt, for at hjemmet, hvis det ville, kunne lade eleven gøre arbejdet om. Da lærerne, navnlig i mellemskolen, gjorde hyppig brug af denne meddelelsesbog, også ud over dens bestemmelse, medførte dette et ikke ringe kontrolarbejde: Hver meddelelse — det kunne ofte dreje sig om hele klassen, når en lærer benyttede bogen til at indføre alle karakterer for skriftligt arbejde — blev stemplet af rektor og præsenteret i hjemmet; næste dag blev bogen så afleveret i klassen med hjemmets underskrift, hvilket blev nøje og effektivt kontrolleret af klasseføreren, som afgav melding til rektor om forekommende uregelmæssigheder; disse honoreredes med en »morgentime« kl. 7½—8 næste morgen (herom senere). Det tog læreren nogen tid at skrive disse meddelelser, men drejede det sig om mange i en time, lod han eleverne selv nedskrive dem efter en kortfattet formular, så han kunne indskrænke sig til at underskrive dem med et stempel. For rektor havde systemet den fordel, at han daglig kunne følge de enkelte elevers arbejde, og for eleverne indebar det den opmuntring, at 10 »gode bøger« belønnedes med 10 bismarchsklumper, som altid lå parat i små poser i rektors skuffe. Eftersidning for mangelfuld forberedelse eksisterede ikke. Men enhver lærer kunne i påkommende tilfælde indstille en elev til at møde om eftermiddagen kl. 6 på skolen til »aftenlæsning«. Her tilbragte rektor personlig i 34 år hver dag (undt. lørdag) fra kl. 6 til 8 med at kontrollere, at de pågældende syndere læste deres lektie om, hvorefter de blev »hørt« i den af ældre elever, engageret hertil for et beskedent honorar. I denne »aftenlæsning«

kunne også elever, som havde vanskeligt ved at få arbejdsro i hjemmet eller havde vanskeligt ved at skaffe sig forsvarelig ekstrahjælp til det daglige arbejde, få lov at deltage for en ubetydelig betaling, hvoraf »hjælpelærerne« lønnedes. I hver skoletime indførte lærerne næste lektie i en »lektieprotokol«, som efter skoledagens ophør af klasseføreren afleveredes til rektor, således at denne ved aftenlæsningen kunne vide besked med lektierne.

Kunne der således i nogen grad rådes bod på de sløjere elevers svagheder, var det af ikke mindre betydning at finde midler til at imødekomme og anspore de dygtiges interesse, evner og virketrang. I de mindre klasser skete det ved i flere fag at anspore de flinkere til ekstraarbejder og gennem skoleprogrammet interessere hjemmene for at påvirke dem dertil. Det er overalt i skolerne en erfaring, at børn med glæde giver sig i lag med frivilligt arbejde, når de på rette måde opmuntres dertil, og omkring i klasserne frembragtes der også her i skolen tegninger, modeller, billedsamlinger o. l. i tilknytning til lærestoffet. Det var også almindeligt, at børnene mødte med frivilligt arbejde som regneopgaver o. s. fr. Vanskeligere var opgaven med hensyn til de ældre og ældste elever. Et godt egnet middel fik man, da skibsreder, konsul D. Lauritzen i 1919 skænkede skolen en poleret stentavle, på hvilken der — under mottoet: »Et lille land og dog så vidt om jorden end høres Danskens sang og mejselslag« — var indhugget mærkedagene for, hvad danske har udrettet af fremragende kulturel værdi. Disse dage skulle mindes på skolen for derved at indprente eleverne deres betydning, og dette foregik ved, at de ældre elever frivilligt de sidste timer en skoledag holdt foredrag for et større auditorium (4 mell. — 3 g.) om emnet (Tycho Brahe, Rask, Thorvaldsen, Tietgen, Brandes, H. N. Andersen, Knud Rasmussen o. s. v.). På lignende måde anvendtes et stort indrammet verdenskort over »Dansk virksomhed i udlandet«, skænket af skibsreder Chr. Sass.

Endelig var der for elever med særlige videnskabelige anlæg og interesser lejlighed til at udarbejde større pris-

opgaver i lighed med de engelske scholarships. Inden 1. oktober anmeldte man, hvilket emne man ville skrive om. Straks efter juleferien begyndte udarbejdelsen i et af skolens lokaler, hvor man daglig arbejdede kl. 8—2 og 5—8 i den tid, arbejdet med rimelighed kunne kræve. Bedømmelsen af arbejderne overtoges venligst af forskellige sagkyndige, og de tre bedste arbejder belønnedes med 100 kr.

Som eksempler kan nævnes:

»Denne afhandling (»Sammensatte ord i Dansk«) vidner om en udpræget evne til at behandle grammatiske spørgsmål klart og overskueligt; den viser, at forf.*) med grundighed har tilegnet sig den litteratur, der har stået til rådighed, og brugt den med modenhed og selvstændighed. Det emne, forf. har valgt, hører til de interessanteste i dansk grammatik og til de mange alt for lidt undersøgte. Jeg ville derfor i høj grad råde forf. til at søge at uddybe et enkelt afsnit indenfor det så omfattende spørgsmål. . . forf. har været inde på en sådan empirisk undersøgelse, idet han har gennemgået sprogrøver af Holberg og I. P. Jacobsen, men denne gennemgang er i alt for ringe grad kommet afhandlingen til nytte . . . Alt i alt må dog afhandlingen — når hensyn tages til det korte tidsrum, i hvilket den er udarbejdet, og til de ifølge sagens natur stærkt begrænsede forudsætninger, forf. må have — siges at være *særdeles god*. Skulde forf. ønske nærmere oplysninger om nærværende afh. eller vejledning til en eventuel senere afh., skal jeg med glæde yde ham hjælp.

(sign.) Lis Jacobsen.«

Forfatteren er nu professor i sprogvidenskab ved Københavns Universitet.

Samme år skrev en elev i 2. g. et »Mindre bidrag til vor seneglaciale flora og fauna«. Han er nu professor i de herhen hørende fag ved Københavns Universitet.

En elev, som skrev om »Det kristne missionsarbejde i Indien«, er nu missionær i Indien.

Et eksempel fra de sidste år fortjener også at omtales.

*) Elev i 2. g.

Om en afhandling af en elev i 1. g.: »Om beregningen af den definitive bane for komet Du Toit-Neujmin-Delporte (1941 e)« udtalte bedømmeren (efter en gennemgang af emnets enkeltheder). »... Det af forf. afledede resultat, en definitiv bane for komet 1941 e, er af betydelig videnskabelig interesse, idet det drejer sig om en kortperiodisk komet med en periode på kun 5.55 år. Forfatterens baneelementer vil danne et udmærket grundlag for forudberegningen af kometens sted i kommende apparitioner. Arbejdet viser, at forfatteren er fuldt fortrolig med alle inden for banebestemmelses-problemet anvendte metoder. De af forf. udførte omfangsrige numeriske beregninger er tilrettelagt på mønstergyldig vis. De opnåede beregningsresultaters indbyrdes overensstemmelse, og iøvrigt også kontrolberegninger, viser, at beregningerne er helt igennem korrekte. Sammenfattende skal jeg udtale, at det foreliggende arbejde ... i enhver henseende står fuldt på højde med tilsvarende arbejder udført af fagastronomer, som er specialister på beregnings-astronomiens område.

København, den 21. april 1945.

(sign.) Bengt Strømgren.«

Forfatteren er nu, ikke 3 år efter sin studentereksamen, magister i astronomi.

Selv om dette er særlig ejendommelige eksempler, har i årenes løb et stort antal gymnasieelever på denne måde ved skolens hjælp fået lejlighed til at dyrke og befæste deres særlige interesser.

Om skolens undervisning i almindelighed gælder det samme, som er tilfældet ved de øvrige storkøbenhavnske skoler, at de — i modsætning til provinsskolerne, som på grund af den store tilmeldelse af elever til 1. mellemskoleklasse, selv kan sigte de bedste ud — ingen indflydelse har på udvælgelsen af de elever, der årlig anvises dem til optagelse i mellemskolen, et forhold, der kan komme til at virke ugunstigt for skolen. Ved årlig gentagne statistiske undersøgelser konstateredes det, at Gammel Hellerup

Gymnasium, hvad eksamensresultater angår, stod lige midtvejs i rækken af landets statsskoler. Elevernes arbejdsstandpunkt var under stadig kontrol, dels ved meddelelsesbog-systemet, dels derved, at der for hele skolen otte gange om året gaves »standpunktskarakterer«, hvis kvotient udregnedes og meddeltes hjemmene. Blandt de arbejdsmetoder, der prøvedes, er der grund til at nævne »den roterende opgaveskrivning«, d. v. s. at 4. m. og de tre gymnasieklasser regnede matematiske opgaver og skrev sprogstile på skolen på den måde, at der hver uge toges 3 timer hertil af en af skoledagene, altså først mandag 8—11, næste uge mandag 11—14 o. s. fr. (eller i omvendt orden fra lørdag), hvorved de vænnedes til at foretage disse opgavearbejder under forhold, der lignede eksamen. Systemet virkede tilfredsstillende i 10 år, de sidste år uden lærertilsyn for at vænne eleverne til selvkontrol og hensyntagen til kammeraternes arbejdsro, et eksperiment, der dog viste sig ikke at kunne holde i det lange løb, når den idealisme, de førende elever i begyndelsen havde udvist, efterhånden med nye tilkommende hold ebbede ud. Men eksemplet er nævnt som led i de bestræbelser, der fra skolens side blev gjort for at opretholde og højne elevernes ansvarsfølelse for arbejdet og dets love.

Den tid, skoleeleverne anvender til hjemmeforberedelse, kan aldrig med sikkerhed kontrolleres. Men med alt forbehold kan måske følgende statistik, udarbejdet i 1912 af Foreningen til Skolehygiejnens Fremme, tjene til vejledning. (Se tabellen næste side).

* * *

I den kreds af dygtige og samvittighedsfulde lærere, som i årenes løb har været med til at bære skolearbejdet, skal her kun de omtales, som døden har revet bort midt i deres gerning.

Kaptajn H. Jul. Rasmussen var en personlighed, der sent vil glemmes af dem, der havde ham som lærer i matematik. Han kunne måske i begyndelsen ved sit tilsyneladende barske væsen skræmme de forsagte, men denne

Klasse	Gennemsnitlig daglig arbejdstid ved alle skoler	Gennemsnitlig daglig arbejdstid ved Hellerup Gymnasium	Længste arbejdstid ved en skole	Laveste arbejdstid ved en skole
3. mlsk.	2,0 timer	2,05 timer	3,8 timer	1,2 timer
4. „	2,8 „	2,41 „	3,9 „	1,9 „
Realkl.	3,6 „	4,41 „ *)	5,3 „	2,5 „
1. g nspr.	3,9 „	3,01 „	5,7 „	2,1 „
1. g mn.	3,7 „	2,97 „	5,3 „	1,9 „
2. g nspr.	3,9 „	2,93 „	5,1 „	2,7 „
2. g mn.	4,1 „	2,68 „	5,8 „	1,7 „
3. g nspr.	4,1 „	„ **)	6,8 „	3,2 „
3. g mn.	4,4 „	4,50 „	5,3 „	3,0 „

*) I dette år læstes fransk i realklassen. Senere afskaffet.

**) Skolen havde dette år ingen nysproglig afdeling i 3 g.

barskhed var kun en ydre skal, og det varede aldrig længe, før drengene kom til at holde af ham for det gode hjerte og den bundne varme, der trods al strengthed gjorde hans timer til oplevelser, som endnu — han døde i December 1915 — mindes med et glad erindringens smil i de helt »gamle drenge«s kreds. Han var en meget øvet lærer med en ualmindelig evne til at få »sine drenge« til at arbejde jævnt og støt, og han holdt af dem. —

Den af skolens lærere, som længst tilbage i årene havde været knyttet til den, var *frøken Christine Jensen* († 1923). Hendes tilværelse var så intensivt knyttet til skolen, at hun bogstavelig talt ikke kunne gå hjem efter skoletid, før der var gået en times tid med at pusle med alle de mange små ting, som kun et kvindeligt instinkt kan have sans for. Usvigelig i sin pligtfølelse, utrættelig som arbejder, levende helt for skolen, altid rede til at tage fat uden hensyn til, om arbejdet blev lønnet eller ej, altid optaget af at fuldkommengøre og forny sin undervisning, både fast og trofast over for sine elever var frøken Jensen agtet og afholdt af alle. —

Samme år, 1923, led skolen et stort og smerteligt tab ved adjunkt *Halfdan Nørregaards* død. Det billede af ham, der hænger i skolen, viser ham, som han var: stor og bred

og munter, med et glimt i øjet, der viser, at han netop er ved at fortælle en af sine vittige og kloge anekdoter, — ret et renæssancemenneske, der nød livets skønne glæder og gerne delte dem med venner. Først og fremmest elskede og kendte han musikkens værdier. Når han dirigerede skolens strygeorkester og mellem numrene gav en lille begejstret orientering, rev hans personlighed de spillende og tilhørerne med, og med sin faglige interesse og vidtspændende viden og intelligens virkede han inspirerende på elever og kolleger. —

En lærer, der har haft stor andel i skolens selskabelige liv, var sang- og tegnelæreren *Knud Haase* († 1932). Det var ham, der i 1903 byggede skolens første teater og i de følgende 16 år med enkelte undtagelser havde hele det store arbejde med de årlige skolekomedier som instruktør og iscenesætter. Blandt kolleger var han en munter og hyggelig festdeltager, hvis lejlighedsviser var fornøjelige bidrag til festen, blandt elever jævn og ligefrem, så han let kom ud af det med dem i alle aldre, fordi han kendte dem som enkeltvæsener og ikke gjorde sin lærermyndighed gældende mere end højst nødvendigt. —

Adjunkt *L. F. Laustrup-Jørgensen* var en anerkendt dygtig matematiklærer, lige til sin død i 1929 knyttet til undervisningsinspektionen for mellem- og realskolerne som tilsynsmand ved matematikundervisningen. Ingen elev kunne undgå at mærke den personlige interesse, han nærrede for hver enkelt, og som fik ham til at arbejde med ekstratimer og ekstraopgaver, til det lykkedes ham at redde selv de tungeste elever igennem eksamen. Det blev efterhånden til, at når den slags ofte dårligt påskønnede opgaver lå for, var det ham, skolen henvendte sig til, og han sagde aldrig nej, selv om det kneb med kræfterne. En ejegod mand. —

Når en lærer får et tilnavn i skolen, er det ofte mærkeligt rammende. Adjunkt *Erik Hansen* († 1936) bar med rette sit tilnavn »Skrap«. Det hang i den grad ved ham, at det kunne ske, at forældre i fuldt alvor, i den tro, at det var hans virkelige navn, omtalte ham som »hr. Skrap-

Hansen»! Men det mærkelige var, at dette tilnavn slet ikke blev nævnt med nogen undertone af uvilje hos drengene. De fleste af dem var nemlig ganske klare over, at han var en fremragende lærer; de følte instinktivt — uden måske rigtig at gøre sig det klart — at matematikken i hans hånd blev en dybtgående opdragelse til ærligt og nøjagtigt arbejde. Og så oplevede de gang på gang, at denne lærer, der kunne synes kold og sarkastisk, i virkeligheden var en mand med både humør, følelse og idealisme, altid rede til at ofre af sin fritid, når det gjaldt at hjælpe en ærlig slider, der havde svært ved at klare sig, og havde han ikke selv tid i øjeblikket, fik han sin kone (der også var matematiker) til det. I lærerkredsen følte det som et virkeligt tab at miste denne originale, muntre og loyale kollega. —

En af dem, der stod adjunkt Erik Hansen nær, var lektor *Aage Bricka* († 1942). I flere henseender havde de noget tilfælles: den store faglige dygtighed — hans fag var latin og engelsk, i hvis udtale han var en mester —, fordringsfuldheden i kravene til elevernes arbejde og optræden, den vittige, rammende, undertiden skarpe replik og sansen for humor, også den kompromisløse fastholden ved det, der var *hans* skoleideal. Men tonen var alligevel ikke helt den samme. Lektor Bricka var mere et følelsesmenneske med udprægede sympatier og antipatier. Han kunne vise en charmerende hjertelighed, som både elever og kolleger forstod at værdsætte, og som ikke mindst kom frem, når han modtog kolleger og gamle elever i sit gæstfrie hjem. Der var en gammeldags festivitas over ham, han elskede skønhed og kunst, navnlig musik, en tilbøjelighed forenet med ualmindelige evner, som han lod skolen nyde godt af ved den daglige morgensang, — det var en fest at høre ham variere sit akkompagnement efter sangens tekst. Lektor Brickas lærerpersonlighed var i mangt og meget noget for sig selv, på en måde forskellig fra den lærertype, der især prægede skolens liv, men repræsenterende en værdifuld tradition inden for den højere skole. —

Lektor, dr. phil. *C. M. Hvorslev* († 1949) var en mand

med meget omfattende uddannelse og interesser. Hans undervisning var særpræget, og han havde let ved at komme i kontakt med eleverne. De forstod, at doktoren mente dem det godt, og mange »Gamle Dreng« holdt forbindelsen med ham vedlige. I kollegiet var han afholdt på grund af sin store hjælpsomhed; i hverdagens gerning var han altid rede til at tage sin del af besværet, og mere til. —

* * *

Værdien af en lærers gerning unddrager sig stort set objektiv bedømmelse. Selv de eksamensresultater, han opnår, og som dog manifesterer sig i klare tal, er utilstrækkelige vidner, fordi de kun ufuldstændigt kan vise, om eleven også har lært at bruge sin viden i den livets gerning, der venter ham. Og de siger slet intet om den indvirkning, han kan have haft på det, som er betydningsfuldere end eksamensresultatet: på elevernes åndelige og sjælelige udvikling, på udformningen af deres karakter. Og endelig står det spørgsmål tilbage: Har han været med til at gøre de mange år, disse drenge har været under hans påvirkning, til en lykkelig barndoms- og ungdomstid? Sådanne spørgsmål kan kun helt besvares af den enkelte, der som moden mand ser tilbage på sin skoletid. Hvad skolen som helhed kan have nået på disse områder, kan heller ikke i almindelighed konstateres. Som det er med et hjems liv og ånd og tone, er det med skolens: det må leves for til fulde at fattes. Hvad skolen i denne henseende har søgt at nå, og hvilke veje den har fulgt eller søgt at bane, kan måske dog en kort fremstilling give bidrag til at belyse.

Karakter, opdragelse og skoleliv.

Den grundopfattelse, som har ligget bag ved skolens virksomhed, er ved mange lejligheder fremsat af rektor Hartvig Møller, i årsberetningerne og ved forældremøderne. Den går i korthed ud på følgende:

Samtidig med, at der i vore dage kræves mere i henseende til kundskaber, arbejdsdygtighed og karakter end i nogen tidligere tid, gør den tanke sig stærkere end før

gældende, at barndomstiden er en så betydelig del af et menneskes liv, at det ville være uberettiget kun at gøre den til en forberedelsestid, hvor barnet skal formes til en voksen. Barndomstiden har sin virkelige, selvstændige ret, som ikke må krænkes.

På den anden side kan denne ret meget vel forenes med livets krav, blot der anvendes stor målbevidsthed, omhu og kærlighed, så både kundskabsmeddelelse, arbejdsopøvelse og karakteruddannelse gives på en måde, der så nøje som muligt stemmer med barnets natur.

Det elementæreste grundlag for det hele — hedder det — er Barnets *legemlige sundhed*. De fire ugentlige gymnastiktimer kan ikke bøde på følgerne af den megen stille-siddende inden døre, som læsningen medfører, eller på den uheldige påvirkning i fysisk henseende, den magelighed og blødagtighed, som følger med automobiler og telefoner og hygiejniske misforståelser i hjemmene, forkælelse med kost og komfort og fornøjelser, »frisind« med hensyn til tobaksrygning og eftergivenhed over for sløjhed, morgensøvn, fritagelse for legemsøvelser o. s. v.. Der må mere til end gymnastik: frisk luft og strengt legemligt arbejde og stærk bevægelse i al slags vejr, hvis en dreng skal leve efter sin natur og blive til, hvad han kan blive. Først når dette grundlag er i orden, er betingelsen skabt for at nå noget godt på det område, hvor skolens særlige opgave, kundskabsarbejdet, ligger. Og da skolens folk i kraft af deres uddannelse og viden har bedre betingelser for at kunne iværksætte og gennemføre en rationel legemlig opdragelse, end det i almindelighed er tilfældet med hjemmene, er der dermed stillet et krav til skolen, som den ikke kan sidde overhørig, et krav, som rækker ud over skoletimerne og berører drengenes fritid: i samarbejde med hjemmet at hjælpe til, at fritiden udnyttes godt og sundt.

Hertil kommer — udvikles det videre — et andet krav til skolen, som ikke er mindre betydningsfuldt: *Opdragelsen af karakteren*. Selve skolearbejdet giver stadig anledning til opøvelse af pligtroskab, disciplin, orden og grun-

dighed. Men ved siden af disse egenskaber er der i samfundslivet — og det er jo til deltagelse i dette, de unge gerne skulle forberedes — en mangfoldighed af krav, der stilles til den, som her vil gøre sig gældende med udbytte for sig selv og andre, ikke mindst i et demokratisk samfund: evnen til selvstyre, mod til at tage et standpunkt, hensyntagen til andre, ansvarfølelse for andre, sansen for sandhed og ret o. s. fr. Her har skolen en mulighed for i det små at skabe et samfundsliv, der giver anledning til opøvelse af de karakteregenskaber og evner, der siden ude i livet bliver brug for.

Hvis skolen til alt dette, den legemlige opdragelse og karakteruddannelsen, skal lægge beslag på drengens tid, kræfter og interesse, må den — understreger Hartvig Møller stærkt — have *hjemmenes* forståelse og samarbejde, så skolelivet bliver en lige så naturlig og berettiget del af drengens tilværelse som hjemmets liv, naturlig og berettiget i hjemmets øjne og i drengens.

Men så må skolelivet også fyldes med noget af den glæde og den tryghed ved følelsen af forståelse og medleven i drengens liv, som hjemmet giver. Skolen må møde drengene på de områder, hvor de er åbne for modtagelighed, leve med i deres glæder og interesser. Først da kan den få mulighed for at indvirke på dem til opbyggelse af det, som er sundt og sandt og godt.

Det var overvejelser som disse, der straks ved hans overtagelse af skolen i 1909 førte rektor Hartvig Møller ind i et mangeårigt arbejde for fysisk og etisk opdragelse, med bistand af de lærere, hvis anlæg og interesse gjorde dem egnede dertil, og med interesseret tilslutning og støtte fra forældrenes side. Det vil også være berettiget her at nævne den støtte, han i alt dette fandt hos sin hustru, fru Karen Hartvig Møller.

* *

Meget af det i en skole, der i vore dage betragtes som noget selvfølgeligt, var ingeniunde i 1909 en selvfølgelighed. Det mødtes derfor fra visse sider med smil og kritik,

da der dette år i skolens kælderlokale indrettedes et spise-lokale, yderst primitivt, med grove træborde og -bænke, hvor drengene skulle tilbringe den første halvdel af spise-frikvarteret i ro ved frokosten, ikke under den gængse forening af leg og spisning i gården, og hvor de kunne købe mælk o. l. til deres mad. Denne »blødagtighed« blev siden fulgt andetsteds. De bortkastede madpakker var ikke længer noget problem.

Begrebet skolelæge var i de tider ret ukendt. Skolen havde heller ikke nogen sådan. Men man kunne hjælpe sig på anden måde. Med måneds mellemrum blev alle elever *vejet og deres højde målt*. Hver elev havde sit kartotekblad, og det kunne i adskillige tilfælde påvises, at nedgangsperioder i skolearbejdet faldt sammen med svag-hedsperioder i den legemlige udvikling. Elevernes sund-hedstilstand fulgtes ved iagttagelse af sygedagenes antal sammenholdt med deltagelse i fritidssport. Eksempelvis kan anføres: Skoleåret 1913-14: for deltagerne i spejdersport: 7,63 sygedage pr. elev, for de øvrige elever 10,75; skoleåret 1914-15: henholdsvis 8,10 og 13,05 sygedage pr. elev. — Iagttagelser, som — selv om de måtte tages med et vist forbehold — dog kunne give værdifulde fingerpeg.

Spejdersporten fik i Danmark sin første begyndelse, da en halv snes drenge i efteråret 1909 under rektors personlige ledelse dannede den første spejderpatrolje i landet. Der var ingen mangel på hovedrystende smil, når man så disse underligt klædte drenge og navnlig den ikke mindre underligt klædte rektor løbe omkring i terrænet. Siden er offentlighedens syn på fænomenet som bekendt blevet et andet. Ejendommeligt for skolen her var det, at det blev skolen som sådan, der optog spejdersporten som led i sin opdragergerning; der optoges i troppene kun skolens elever, spejderne fik i skolebygningen deres eget samlingslokale, og der blev i årsberetningen gjort rede for årets arbejde med spejderne. Der var fasthed over foretagendet: deltagerne var pligtige til at møde til øvelse hver lørdag eftermiddag, men kunne få fritagelse 1 gang om måneden; yderligere forsømmelse uden sygdomsfor-

fald betragtedes som udmeldelse. Ud over lørdagsøvelserne krævedes kun sjældent møde. Søndagene var med ganske enkelte undtagelser hjemmets. I skoleferierne holdtes lejre ude i landet eller foretoges rejser, undertiden til udlandet. Øvelserne var anlagt på at være en jævnt stærk fysisk træning, der altid kombineredes med intellektuelle øvelser af en eller anden art. »De giver en flersidigere åndelig udvikling, ligesom de egenskaber, der udvikles, er af mere praktisk art og lettere lader sig overføre på det virkelige liv. De stemninger, de vækker i deltagernes sind, er også gennemgående smukkere end dem, andre sportsgrene vækker.« (Årsberetn. 1914).

Spejderne har på mange måder været skolen til gavn: ved deres eksempel på godt kammeratskab, god tone, sund drengetype og ikke mindst hjælpsomhed. Skolens forskellige festarrangementer var næppe lykkedes så godt, som sket er, uden deres hjælp. Det smukkeste udslag af deres hjælpersind er den årlige juleindsamling til nødlidende, som i naturalier og penge hvert år indbringer et par tusinde kroner. Men når det hænder, at fattige familier i deres ansøgning om julehjælp adresserer den til »spejderskolen«, er det dog ikke helt med rette. Af skolens elever (ca. 200, stigende til nu ca. 330) har antallet af spejdere gennemgående været mellem 60 og 85, kun i en enkelt periode i 1920'erne lidt over 100. Men spejderbevægelsen i Danmark vil til alle tider ære rektor Hartvig Møller som sin stifter og foregangsmand. Herom vidner den mindetavle, som Det danske Spejderkorps i 1929 lod opsætte på skolens mur:

»I dette Skolehus stiftede Rektor H. Hartvig Møller den 20. November 1909 den første Spejderpatrulje i Danmark og indførte derved Spejdersporten og Lejrlivet i danske Drenges Barndom og Ungdomsliv. Paa Tyveaarsdagen indmurede Det danske Spejderkorps denne Tavle paa Gammel Hellerup Gymnasium til Ære for og som Tak til Hans Hartvig Møller«.

Til fremme af et sundt og fornøjeligt friluftsliv tjente rektor Hartvig Møllers sommerhus »Fjældstauan« i Para-

disbakkerne ved Nexø, som i ferierne står til rådighed for elever og lærere, samt rektors ejendom »Storedam« ved Donse, hvis velindrettede bjælkehus med den store og smukke grund hver week-end året rundt — ligesom også i ferierne — er åbent for elever og lærere.

De øvrige sportsgrene, *gymnastik, svømning, fodbold og fri idræt*, er med iver blevet dyrket i skoletiden og uden for denne, for gymnastikkens vedkommende ledet af skolens lærer i 43 år, korpsofficiant K. V. Kjærby, R. af D., Dbm. Fodbold og fri idræt har haft den vanskelighed at kæmpe med, at skolens sportsplads — når den har haft en sådan — har ligget lidt langt fra skolen.

Det ry, skolen har haft for sin interesse for sporten, har undertiden ført til den fejløpfattelse, at skolen var en udpræget »sportsskole«. En sportsstatistik fra et enkelt år belyser forholdet nøgternt:

Deltagelsen i de forskellige arter af fritidssport har i perioden 1. september 1919 til 1. maj 1920, der omfatter 35 uger, været:

I fodbold 102 deltagere, ialt 971 timer = 9,52 timer pr. deltager.

I fri idræt 65 deltagere, ialt 302 timer = 4,64 timer pr. deltager.

I spejdersport 93 deltagere, ialt 9274 timer = 99,90 timer pr. deltager.

En særlig form for sport indførtes i 1931 og blev opretholdt i 12 år, d. v. s. så længe skolen havde midler dertil. For at vække drengenes interesse for *vandring* uden at knytte indbyrdes konkurrence dertil, men med en ordening, der tillod enhver at tage hensyn til sine kræfter og sin træningstilstand, udsattes der årlig et sølvbæger med skolens idrætsemlen til enhver elev, der inden skoleårets udgang havde vandret en strækning, der var 20 gange så mange kilometer, som han var år gammel. Kun vandring, der kontrolleredes, og som var mindst 20 km lange, medregnedes, men deltagerne bestemte iøvrigt selv, når og hvorhen de ville vandre, og tiden blev ikke taget i betragtning. Det blev i årenes løb til mange sølvbægre.

Denne sans for vandring faldt godt sammen med karakteren af de *skolerejser*, som i alle årene har været foretaget med samlede klasser eller med sammensatte hold. — Her ses bort fra de sædvanlige rent faglige ekskursioner, hvor hensynet til tiden gør hurtig befordring nødvendig. — I skolerejserne indgik vandring til fods som et vigtigt led. Det første trin var en 1 eller 2 dages tur til forskellige steder på Sjælland eller i Sydsverige, hvor drengene lærte rejsernes begyndelsesgrunde, at udruste sig fornøftigt, at overholde rejsedisciplinen, at udnytte, hvad de fik at se, og at overvinde strabadserne. Derpå fulgte en 7-8 dages pinsetur, på hvilken alle mulige forskellige egne i Danmark besøgte. Og endelig kom — i reglen hvert andet år — en 3-4 ugers sommertur, der gerne gik til Alperne og forskellige interessante byer i udlandet. Drengene fik på disse rejser en rig fylde af skønhedsindtryk og kulturoplevelser, og deres karakter påvirkedes i retning af udholdenhed, nøjsomhed og glæde ved gode og naturlige nydelser, ligesom de lærte at få lyst til og forstand på at rejse billigt og med åndeligt udbytte, og der skabtes gennem samlivet på disse rejser en dybere forståelse mellem lærere og elever.

Den uoverstigelige kløft mellem lærere og elever, som i tidligere tiders skoleliv betragtedes som rimelig og selvfølge, er i vore dage næsten overalt ved at udjævnes. I Gammel Hellerup Gymnasium er denne udjævning sket mere bevidst, end det vist ellers er tilfældet, idet eleverne i udstrakt grad fik mulighed for at overtage en del af de funktioner, som tidligere ene var forbeholdt lærerne, — det, som med et udtryk, der ikke helt dækker virkeligheden, almindelig benævnes »*selvstyre*« —, medens lærerne på deres side fik lejlighed til »at finde vej fra deres høje voksne sfære til drengenes prærier — ikke fuldt som en af dem, det er umuligt og ikke engang godt, men som den slags missionærer, der kan sproget og har plads i rådsforsamlingerne og kan leve livet med — og dog aldrig helt glemmer, at de er missionærer.«*)

*) Årsberetning 1919, side 10.

Skolen måtte kræve det selvfølgelige, at eleverne skulle overholde orden og sømmelighed på alle skolelivets områder, og overtrædelse heraf måtte påtales. Men selve det, at eleverne opførte sig godt på skolen, så skolearbejdet uforstyrret kunne gå sin gang, betragtedes kun som en ringe del af målet: først når en god opførsel på alle områder fremkom som udslag af elevens egen vilje og forståelse af, hvad der var det rette, betragtedes målet i denne henseende som nået. Det måtte derfor være af største betydning, at disciplinen byggedes på elevernes egen indstilling og så meget som muligt gennemførtes af dem selv.

For at gennemføre denne indbyrdes påvirkning anvendtes i stor udstrækning bistand af eleverne på de disciplinære områder, og der holdtes af og til elevmøder om skolens forhold. Den ordning, som nu i 41 år — med de iøvrigt ubetydelige ændringer, som indvundne erfaringer har anvist — har været gældende: 1) at hele skolen vælger et »elevråd« på 5 tillidsmænd til at varetage elevernes interesser og på deres vegne forhandle med rektor og lærerne om, hvad de finder anledning til at forebringe, dertil at aftale og skaffe gennemført, hvad orden og god tone i alles interesse kræver, og eventuelt pådømme overtrædelser deraf, endvidere 2) at hver klasse vælger sin fører, hvis opgave det er at gennemføre god tone i klassen og være klassens repræsentant, samt endelig 3) at en del elever har hver sit særlige område at føre tilsyn med, — denne ordning har hos eleverne bidraget til at skabe en samhørighed med skolen, som har givet sig gode og smukke udslag i deres skoletid og langt derudover.

Den gammeldags, i skoleromaner og andetsteds forherligede drengemoral: at skoledrenge ubrødelig har at holde sammen mod lærerne, er systematisk blevet bekæmpet til fordel for en helt anden moral: at skoledrenge under de ældres og de med lederevner udrustede jævnaldrendes ledelse holder sammen om, hvad der er til gavn og glæde for helheden og dermed for dem selv. Som eksempel kan nævnes: rektor overraskede et par gange

om året skolen med en improviseret skovtur i skoletiden. Alle fik ved morgensangen besked om at møde et sted i dyrehaven kl. 10, og formiddagen tilbragtes med en for hele skolen fælles leg til klokken 1, og eleverne var så hjemme til sædvanlig tid. Men var der i tiden forud forefaldet uopklarede brud på orden og disciplin, kom der ingen skovtursoverraskelse. Det gjaldt derfor for elevrådet om at virke for, at den eventuelle skovtur uhindret kunne finde sted, og elevrådet måtte således føle sig ansvarlig for elevernes velfærd — og handle derefter. Hvis man over for rektor ville kalde dette, at en skovtur bortfaldt, for en kollektiv straf, ville man få det svar, at han aldrig straffede kollektivt, men han forbeholdt sig at give eller nægte kollektive begunstigelser. Et andet, parallelt eksempel: Rektor, lærerne og tilsynsførende elever kunne honorere en klasses gode eller dårlige opførsel og orden med et eller flere henhv. plus'er eller minus'er til klassen som helhed. Hvis der ved månedens udgang var overskud af plus'er, fik klassen en halv fridag efter eget ønske (i modsat fald skete der intet). Det måtte derfor være den dertil valgte klasseførers sag at gøre sit til at opretholde lov og orden for klassens skyld, så det blev til halv fridag, og i påkommende tilfælde udlevere en »lovbryder« til elevrådet, — som lovbryder over for klassens lov, som en, der handlede ukammeratligt ved at modvirke kammeraternes interesser. Denne ordning består endnu for de mindre klassers vedkommende. De anvendte straffe kunne for 30 år siden i yderst sjældne tilfælde være korporlige, men dette er for længst afskaffet og erstattet med ekstraarbejde eller — og det er det almindeligste — med »morgentime« kl. 7½—8 under en lærers tilsyn, i sjældne tilfælde en »svedetime« efter skoletid. Den kompetence til at diktere straffe (dog med mulighed for appel til rektor), som således har været givet elevrådet, har bidraget til at styrke dettes myndighed og ansvarsfølelse og har aldrig været misbrugt og derfor heller aldrig været omtvistet fra elevernes side, — ikke mindst fordi elevrådets virksomhed i ulige hypigere tilfælde er gået ud på, som anerkendte tillidsmænd

for eleverne, at tale disses sag for rektor og lærerne og iøvrigt virke til gavn og glæde ved gennem særlige udvalg at organisere elevernes foreningsliv og skolens festligheder.

Foreningsliv er iøvrigt et ikke helt rammende udtryk, forsåvidt som hverken »Diskussionsklubben«, »Babelstårnet« eller »Fremtiden« nogensinde har været foreninger i sædvanlig forstand, med indmeldelse, kontingent o. dsl.; kun Boldklubben og Idrætsklubben måtte, til anskaffelse af sportsrekvisitter, have kontingentindtægter. Ellers hvilede økonomien på indtægt fra de foredragsaftener o. l., hvor der betaltes en lille entré, — samt i fornødent fald på tilskud af rektors private kasse. Ved siden af »Diskussionsklubben«s foredrags- eller diskussionsaftener, særlig for gymnasiet, men ofte for hele skolen, ordnede »Fremtiden« foredrag over praktiske livsstillinger o. l., væsentlig for realister og ældre mellemskoleelever, og endelig holdt »Babelstårnet« skiftevis engelske og tyske møder med indfødte talere og engelske henhv. tyske sange, og her måtte man kun tale aftenens sprog. I de gode gamle dage, da det var muligt, serveredes der ved de engelske aftener te og ristet brød, ved de tyske øl og pølser. Disse »foreninger« består stadig, og de har i de mange år ikke blot gennem de utallige instruktive og inciterende foredrag og diskussioner gjort en oplysende og tankevækkende gerning, men også givet deltagerne lejlighed til at vove sig op på en talerstol og styrelserne til at lære at organisere og repræsentere, og når realisten Jørgen efter foredraget takker Handelsminister Halfdan Hendriksen for det udmærkede foredrag, tjener situationen i grunden til ære for begge parter! For en fuldstændigheds skyld skal kun nævnes, at der i årenes løb har været »grupper« af forskellig art: Sønderjysk Gruppe, Bibelkredse, »Dyrevennen« o. l., den sidste uafbrudt i 40 år, og at drengene i »Skolebladet« (til dato udkommet i 42 årgange) har et organ for efterretninger, kritik og forslag.

Hvis man skulle forsøge at nævne nogle af de erfaringer, som gennem skolens mangeårige virksomhed for legemlig og sjælelig opdragelse er indvundne, skal det først fremhæves, at værdien af dette ikke kan måles efter mængden af synlige resultater. Også her gælder det, at een sår, en anden høster. Det, som i skolen er sået, skal først ude i livet stå sin prøve. Og selv om der — som tilfældet er — foreligger tykke bind med modne mænds vidnesbyrd om, hvad skolen har indplantet i dem af blivende værdier, er dette dog ikke alt. Men alligevel: den, der sår, får dog også forjættende grønne spirer at se. Og af dem har der været mange. Først synet af mange friske, sunde, raske og glade drenge. Så drenge med ansvarsfølelse over for skole og kammerater, med sans for retfærdighed, med hjælpersind, med udholdenhed, med åbenhed og ærlighed. Også med evner til at sætte i gang, lede og gennemføre. Men under alt dette har det været en erfaring, at man ikke af drenge må vente mere, end rimeligt er. Deres idealisme er i almindelighed vaklende, deres motiver ikke ublandede, deres initiativ svagt og deres udholdenhed begrænset. Skal der komme noget ud af det, må de voksne stadig, mere eller mindre åbenlyst, stå bag dem med tilskyndelser, råd og vejledning, interesse og eksempel. Hvad der siges til dem — og meget skal siges, — må være kort og klart og letfatteligt med så lidt præg som muligt af moralsk eller religiøs begrundelse. Hvad det religiøse angår, har skolens påvirkning været mere indirekte end direkte, men når endevæggen i morgensangsalen blev smykket med et stort kors med ordene »Ave crux, spes unica« — »Hil dig kors, vort eneste håb« — i krans om korset, da var meningen ikke til at tage fejl af. Det har også gennem alle år været en fast regel, at hver skoledag indledtes med en salme og en fædrelandssang.

* * *

Over skolens indgang står som dens motto: Memento vivere — husk, at du skal leve, at du skal få det mest mulige ud af dit liv! Hvad skolen kunne give sine børn

som bidrag til deres livslykke: kundskaber, legemlig sundhed og karakterdannelse, er omtalt i det foregående. Det er også blevet berørt, at skolen under hele denne opdragergerning med sigte på fremtiden ikke måtte glemme, at også nutiden havde sin ret, at selve barndomstiden måtte formes som en livsepoke med sit eget mål: en lykkelig barndom. Det gjaldt derfor om, at skolen i børnenes bevidsthed kom til at stå som en naturlig faktor i deres liv, en medarbejder på deres livsglæde, næsten på linje med hjemmet. Hvis dette skulle lykkes, måtte skolen komme dem i møde med en lignende kærlighed og forståelse og medleven i deres leg og interesser som den, de fandt i hjemmet.

På morgensangsalens væg står dette ord af Paulus: »Talte jeg med menneskers og engles tungemål, men havde ikke kærlighed, da var jeg et lydende malm eller en klingende bjælde«.

Den første dag drengene mødte i skolens første klasse, lå der på hver pult et stykke chokolade fra fru Hartvig Møller, og gennem hele skoletiden satte hun på deres fødselsdag en lille vase med blomster på pulten. Dette gennemførte hun med alle skolens elever i 34 år. Når drengene mødte på skolen efter deres konfirmation, stod der ved morgensangen et bord med et tændt lys for hver af dem, og rektor lykønskede dem i en lille tale og gav dem hver et eksemplar af Det nye Testamente. Hvis der blandt dem var en dreng fra et jødisk hjem, fik han Det gamle Testamente. — Rektors hjem stod i vid udstrækning åbent for drengene, og han ville, at de nårsomhelst skulle kunne mødes på skolen som i et fritidshjem: »Skolen må være et sted, hvor den lille Peter gerne kommer med sin top eller sin hestetømme om eftermiddagen, fordi han her træffer andre ligesindede Petere; hvor den flittige Peter finder et håndbibliotek, som han ikke har så godt hjemme; hvor den sportsinteresserede Peter har fodbolde, spejdertelte og springstænger; hvor den letsindige Peter finder en velvillig forstående afstivning af sin lektielæsning; hvor den spekulative Peter finder diskussionsmøder og den fleg-

matiske Peter en dagligstue med jævn kammeratlig snak og et spil skak eller dam. Alle disse ting må have hjemme der, ikke være tålte, men have den ret og den vigtighed, som de har i drengenes øjne ...« Et sådant drengefristed »skal de ikke søge på gader og stræder eller i de voksnes sportsforeninger, men i skolen. Det vil skolen selv være bedst tjent med; så standser barnelivets strøm ikke ved skolens port og begynder igen uden for den om eftermiddagen, så er skolen selv en del af barnelivet.«*)

Var end selve skoledagen helliget undervisningen, kunne der dog også her gives drenge med særlige interesser lejlighed til at dyrke disse, dels som medhjælpere hos de lærere, der havde tilsyn med samlingerne, dels som selvstændige ledere af mindre samlinger. Således havde et par drenge den opgave at skabe og opretholde en teknologisk samling med permanent udstilling af industrivarer på de forskellige stadier af fremstillingen; i hver klasse var en elev bibliotekar for et lille klassebibliotek; en »blomstermand« havde tilsyn med stueplanterne i klassen o. s. fr. Af og til holdtes en udstilling, omfattende drengenes fritidsinteresser: malerier, tegninger, fotografier, hjemmelavede skibe, flyvemaskiner og andet husflidsarbejde o.s.v.

Om eftermiddagen var der leg og boldspil i skolegården; om aftenen var skolen gerne oplyst: der var kursus i snedkeri eller jernsløjd, fotografering eller tegning, bogbinding, skak, stenografi, esperanto, italiensk, fysik, folkedans, samaritergerning, boksning eller fægtning. I dagligstuen var der et lille håndbibliotek og illustrerede blade; i gymnastiksalen holdt et horn- eller strygeorkester øvelser, eller der var gymnastik for opvisningsholdet eller for »Gamle Drenge«. Hertil kom indøvelse af skolekomedier, hvor skolen som en af de første vovede sig i kast med de mere krævende opgaver, som man nu ofte ser løste med held ved gymnasieskolerne: »Alt Heidelberg«, »Minna v. Barnhelm«, »Der var engang«, »Kongsemnerne«, »Aladdin«, »Købmanden i Venedig«, »Revisoren«, »Renæssance«, »Rejsen endt« — for blot at

*) Arsberetningen 1919.

nævne enkelte. Man kunne måske af og til smile, når præstationerne ikke helt svarede til intentionerne; men langt oftere kunne man rives med af den ungdommelige idealisme, den indleven i rollen, den alvor og grebthed, man blev vidne til, og enkelte af de ungdommelige skuespillere er nu kendt landet over som dygtige kunstnere.

Under hele denne brogede og mangfoldige livsudfoldelse stilledes der ikke ringe krav til skolen. De økonomiske byrder måtte rektor en tid lang for en stor del bære, indtil foreningen »Gammel Hellerup Gymnasiums Venner« blev dannet og bragte en god årlig støtte. Af rektor og de lærere, der interesserede sig derfor, krævedes medleven, råd og vejledning. Af alle krævedes tålmodighed over for det summende liv, der godt kunne trænge forstyrrende ind i den enkeltes cirkler. En af dem, der krævedes mest af, var pedellen, P. Frederiksen, den helt rigtige mand på den post. Uden skelen til reglementer og tariffer gjorde han dagens, ja også nattens arbejde, når det var nødvendigt. Han havde de gammeldags begreber om ansvar og ære, og der stod respekt om ham. Samtidig levede han så fuldtud med i skolens og drengenes liv, som rektor efter hans død udtrykte det ved morgensangen den 2. marts 1942: »Han havde det varmeste, kærligste hjerte, han undskyldte jer og dækkede over jer, når I havde gjort noget galt, for han holdt af jer alle og vidste besked om jer alle og blev ved at huske jer, når I gik ud af skolen ... Han var et menneske, som det er en lykke at have fået til medarbejder og en ære at have vundet til ven«.

Også forældrene måtte der stilles krav til. I et foredrag »Samarbejdet mellem hjem og skole«, gengivet i årsberetningen 1920, appellerer rektor Hartvig Møller til hjemmene som skolens medansvarlige ved børnenes uddannelse og opdragelse og kræver af dem ikke blot tillid, men et dagligt, praktisk samarbejde på mangfoldige områder, som det for nærværende vil blive for vidtløftigt at gøre rede for i enkeltheder. Fra de mange hjem, som fulgte denne kaldelse og gik ind i samarbejdet, kom der i årenes løb til at foreligge talrige vidnesbyrd om værdien af dette.

De store årlige forældremøder for hele skolen havde vel deres betydning som nødvendige forbindelsesled. Men mere betød den differentiering, som fandt sted derved, at hver classes forældre valgte en klasserepræsentant, som i samarbejde med rektor og lærerne havde indseende med klassens arbejde og tilstand og foranstaltede regelmæssige klasseforældremøder til drøftelse af fælles problemer. I de tider, da skolen havde underskole, var der meget hyppigt besøg af forældre i timerne og til morgensang, og ved skolens fester og sammenkomster var der gerne næsten lige så mange forældre som elever til stede, også efter at underskolen var skilt fra. Tilsammen dannede de 15 klasserepræsentanter forældrerådet, og denne institution forblev i kraft, også da der ved skolens overgang til statskole dannedes et skolenævn, bestående af rektor, fire repræsentanter for forældrene og to lærere; og forældrene har lige op til den allersidste tid vist skolen en interesse og støtte, uden hvilken det ikke ville være muligt at opretholde de traditioner og det skoleliv, som har præget og præger denne skole.

Et af skoleårets højdepunkter har altid været sommerfesten for årets dimittender, studenterne og realisterne. Når disse efter translokationen har været på den traditionelle køretur til »Hesten« og til de respektive hjem, samles man om aftenen på skolen med forældrene og skolens elever til en festlighed, hvor der i taler og sange bliver taget afsked med dem, og så er der dans til næsten den lyse sommermorgen. Ved denne lejlighed er også de »Gamle Dreng« i stort tal til stede, og de forskellige studenterjubilæer — 10, 15, 20, 25 og 30 års — fejres. Det har her som ved alle skolens festligheder vist sig, at der er et stærkt bånd mellem skolen og de udgåede elever. I 1919 dannedes på initiativ af cand. jur. Torben Frederiksen og siden afdøde stud. jur. Henning Petersen »Samfundet af Gamle Dreng«, i hvis råd endnu siden da sidder civilingeniør Ove Holm, lektor Sven Mejlbo og skibsmægler Alfred Møller (formand). Enhver udgået elev er eo ipso medlem af »Gamle Dreng«, hvis råd ofte har kunnet støtte

gamle kammerater her og i udlandet, — der findes f. eks. i New York en afdeling af samfundet, ledet af direktør Anders P. Larson. Men navnlig holder rådet forbindelsen vedlige med skolen, og det var som tidligere nævnt Gamle Drenges Råd, der ved rektor Hartvig Møllers 75-års fødselsdag tilvejebragte den gave fra udgåede elever, 12,000 kr., som satte rektor i stand til at oprette »Rektor Hartvig Møllers Rejselegat«.

* * *

Med rektor Hartvig Møllers fyldte 70' år afsluttedes en periode i Gammel Hellerup Gymnasiums historie, som må betegnes som den egentlig grundlæggende. I disse 34 år — fra 1909 til 1943 — skabtes alt det, som har givet denne skole dens præg. Rektor Hartvig Møllers navn vil derfor til alle tider nævnes med ære i skolens historie og med dyb taknemmelighed af alle dem, der på dette sted har lært, hvad livet kræver af en mand, og oplevet en drengetid, de aldrig vil glemme.

Det var således en meget krævende opgave, om end lettet ved læreres, forældres og elevers hengivenhed for skolen, der ventede lektor, cand. mag. *J. K. Eriksen*, da han i februar 1943 tiltrådte embedet som rektor for Gammel Hellerup Gymnasium. Hertil kom de i mange henseender vanskelige forhold under besættelsen. De mange ulemper, der fulgte med denne, måtte man dele med landets øvrige skoler, men skolen havde her den fordel, at den forældede bygning af besættelsesmagten fandtes uegnet til beslaglæggelse. I 1944—45, da Vestre Borgerdydskole var sat ud af sin bygning, fandt denne skole husly i Gammel Hellerup Gymnasium.

Ved morgensangen den 5. maj 1945 talte rektor om de tunge år under fremmedherredømmet og glæden over befrielsen, og han mindedes dem, der kæmpede og døde for vort land, både den 9. april og i årene derefter. »Gamle Drenge«s formand skibsmægler Alfr. Møller oplyste, at mange lærere, elever, gamle drenge og forældre her fra skolen under besættelsen havde arbejdet stærkt for Danmarks sag.

Ved morgensangen den 28. august, dagen før indvielsen af mindeparken i Ryvangen, mindedes skolen den tidligere elev Jørgen Winther, som under besættelsen havde deltaget i våbentransporter fra Sverige, indtil han faldt i tyskernes hænder og den 6. april, kun en måned før kapitulationen, blev skudt. Hans grav er nu i mindeparken.

Med respekt og sympati for det overleverede og med hævdelse af sit eget skolesyn førte den nye rektor skolen videre i det hævdvundne spor, rettede op på, hvad der trængte til fornyelse, og opnåede af bevillingsmyndighederne anselige tilskud til inventar, samlinger og andet undervisningsmateriel. Det gode samarbejde mellem skole og hjem fortsattes og gav sig et smukt udtryk, da forældrene på initiativ af direktør F. Løppenthien påtog sig at tilvejebringe en fond til bestridelse af sådanne udgifter, som ikke kunne afholdes af offentlige midler: tilskud til skolerejser, præmier og gaver, frivillige kursus o. l. Med direktør Løppenthien som formand og lektor C. Blem som kasserer nedsattes et arbejdsudvalg, og en damekomité trådte sammen til forberedelse af en bazar. Denne fandt sted den 29. april 1950 og gav et stort overskud, som i forening med indsamlede bidrag skal danne *Gammel Hellerup Gymnasiums Jubilæumsfond*.

En særlig sag havde længe trængt sig på: den gamle skolebygning måtte afløses af en ny og mere tidssvarende. Med varm tilslutning fra forældrene gik rektor ind for at finde en snarlig løsning af de mange hertil knyttede problemer, først og fremmest at finde en egnet grund i Hellerup. Spørgsmålet er endnu ikke løst; men noget tyder på, at man snart er ved målet.

Rammerne har skiftet og vil skifte. Strømmen af dem, der som børn er gået ind gennem skolens port og som unge forlader den igen, vil fortsætte under nye vejledere med nye tanker og nye kræfter. Men under alt dette er der grund til at tro, at det, der i Gammel Hellerup Gymnasiums halvhundredårige historie er bygget op af varig værdi, også fremover i tiden vil bevise sin livskraft og vokse og udfolde sig til gavn og lykke for kommende slægter.

C. A. Birch-Olsen.

Lærere ved skolen.

- Andersen, Viggo
adjunkt 1920-25
lektor ved Ordrup Gymn.
- Balle, J. E.
gymnastiklærer 1931-34.
- Bertelsen
præst 1907-08.
- Birch-Olsen, Carl Anton
cand. theol., lektor 1909-
- Blem, Carl Emil
lektor, cand. mag. 1930-
- Bohn, Egil
adjunkt, cand. mag. 1936-
- Boisen, Hans
cand. mag. 1905-07
lektor emeritus.
- Borgen, D.
lærerinde 1900-06.
- Borum, R.
skrivelærer 1924-36
fhv. skolebestyrer, lærer ved
Borups Højskole m. fl.
- Bredsdorff, G
eks. gymn.lærerinde 1901-05.
- Bricka, Aage
cand. mag., lektor 1908-42
† 22. december 1942.
- Bricka, Elisabeth
lærerinde 1909-15.
- Brix, Torben
stud. mag. 1925-29
skolebestyrer.
- Bruhn, J.
lærer 1897-1907.
- Bruhn, Margrete
lærerinde Statens Kursus
1908-19
† 11. maj 1946.
- Bruun, Gunnar
cand.mag. 1937-40
adjunkt v. Statens og Hoved-
stadskommunernes Kursus til
Studentereksamen.
- Buch, M
lærerinde 1899-1907.
- Callisen, Karen
cand. mag. 1909-14
inspektør ved Mineralogisk
Museum.
- Christensen, Christen L.
lektor 1929-32
rektor ved Herning Gymn.
- Christensen, Vagn
stud. mag. 1922-23
lektor v. Birkerød Statsskole.
- Christiansen, H. Lund
stud. mag., sanglærer 1920-23
pianist, lærer v. Det kgl. Mu-
sikkonservatorium.
- Christoffersen, J.
kommunelærer, løjtnant
1907-24
† 15. december 1929.
- Cohn, Fanny
exam. gymnastiklærerinde
1909-19
lærerinde ved Gentoft Stats-
skole.
- Colding, Poul
adjunkt 1925-26
lektor v. Ordrup Gymnasium.
- Dam, Axel
mag. art., dr. phil. 1910-21
† 8. maj 1936.
- Ditlefsen, G.
kunstmaler, tegnelærer
1932-37.
- Due, M.
lærerinde 1906-08.
- Eising, E.
kunstmaler, tegnelærer
1938-42.
- Elbirk, Henning
adjunkt, cand. mag 1934-

- Engberg, Harald
 cand. mag. 1941-44
 redaktør.
- Engell, H.
 lærerinde 1906-09.
- Engell, Magnus C.
 skolebest., dr. phil. 1905-09
 lektor emeritus.
- Eriksen, Jens Karl
 rektor, cand. mag. 1943-
- Erlang
 cand. mag. 1905-06.
- Eskesen, L.
 præst 1909.
- Fahrenkrug, M. A.
 lærer 1926-27
- Frørup
 gymnastiklærer 1925-30
 assistent ved Københavns
 skoledirektion.
- Gad, Lily
 mag. art. 1923-24, rektor
 † 17. april 1942.
- Gierløff, E.
 cand. mag. 1921-22
 lektor v. Frb. Statsskole.
- Gjødese, Erik
 stud. mag. 1915-20
 lektor v. Efterslægtsselskabets
 skole
- Gross
 krigsassessor 1902-06.
- Grønnegaard
 lærerinde 1903.
- Haase, Knud
 musiker, tegnelærer 1902-32
 † 18. april 1932.
- Hansen, Anders
 cand. mag. 1908-10
 lektor v. Forsikrings-Højsk.
- Hansen, Erik
 lektor, cand. mag. 1923-36
 † 29. maj 1936.
- Hansen, Hans Kirkeby
 lektor, cand. mag. 1922-
- Hansen, Hell.
 stud. mag. 1930-33
 seminarielærer.
- Hansen, H. P.
 cand. mag. 1901-02.
- Hansen, Willy Høj
 stud. mag. 1922-24
 repræsentant.
- Hansen
 eks. lærerinde 1903-04.
- Harild, H.
 stud. mag. 1906.
- Hartvig Møller, Hans
 cand. theol. & mag.
 rektor 1909-43
 rektor emeritus
- Heiberg-Jürgensen, P. A.
 kaptajn 1905-08
 oberstløjtnant i reserven.
- Hertel
 cand. mag. 1905-08
 † 1908.
- Holm, Ove
 stud. mag. 1914-18
 civilingeniør.
- Holst, Olaf
 cand. theol. & mag. 1909-16
 † 16. januar 1950.
- Holst, V.
 eksam. lærer 1908-09.
- Hvorslev, Christian M.
 lektor, dr. phil. 1925-49
 † 2. marts 1949.
- Høeg, Tage
 lektor, cand. mag. 1925-39
 rektor v. Odense Katedralsk.
- Iversen, Hans
 cand. mag. 1908-20
 lektor emeritus.
- Jefsen, Jef
 adjunkt, cand. mag. 1943-
- Jensen, Anker
 cand. mag. 1902-10 †

- Jensen, Christine
lærerinde 1903-23
† 8. december 1923.
- Jensen, H.
cand. theol 1909-13.
- Jensen-Storch, Olof
adjunkt, cand. mag. 1936-
- Jespersen, Frans
cand. mag. 1923-24
lektor v. Roskilde Katedralsk.
- Jessen, J.
adjunkt 1919-20
lektor emeritus.
- Juul J.
exam. lærer 1925-30
lærer v. Ranum Statssemin.
- Jørgensen, Niels Rasmussen
mag. scient. 1903-04
dr. phil., aktuar.
- Kjærby, K. V.
korpsofficiant 1906-49
lærer v. Hærens Gymn.skole.
- Knudsen, Regnar
cand. mag. 1904-08
lektor emeritus.
- Knudsen, Sven
adjunkt 1910-25
redaktør.
- Kornbech, L.
lærerinde 1905-09.
- Kofoed, Johs.
cand. mag. 1904-05
† 1939
- Krause, Vilhelm
stud. mag., exam. lærer
1916-18
fabrikant.
- Kring, H.
præst 1902-07.
- Kristensen, Sigurd
stud. mag. 1909
rådsformand.
- Kunst
lærerinde 1900-03.
- Larsen, Johan
cand. mag. 1914-21
lektor v. Tønder Statsskole.
- Larsen, Mariane
sløjdlærerinde 1921-
- Larsen, Martin
adjunkt, cand. mag. 1938-
lektor v. universitetet i
Reykjavik.
- Larsen, V.
adjunkt 1918
† 1918.
- Larsen
premierløjtnant 1906-07.
- Lautrup-Jørgensen, L. F.
adjunkt, cand. phil. 1919-29
† 1. maj 1929.
- Lehmann
lærerinde 1898-1906.
- Lorensen, J. Lundgaard
adjunkt, cand. mag. 1945-
- Lund, Mogens
cand. mag. 1924-25
lektor v. Øregård Gymn.
- Lunde-Nielsen
cand. phil. 1909.
- Madsen, Elisabeth
cand. mag., lektor 1907-32
lektor emeritus.
- Mathiesen
dr. phil. 1909.
- Matthiassen
stabssergent 1899-1901.
- Matthison-Hansen, Fr.
organist 1907-18.
- Mejlbo, Sven
lektor, cand. mag. 1932-
- Mortensen, Jens
lektor, cand. mag. 1933-
- Müller, Elsa
børnehavelærerinde 1910-13
privatlærerinde.
- Møller, V. R.
cand. mag. 1903-08
lektor emeritus

- Nielsen, Alfr.
 cand. mag. 1907-09
 missionær i Libanon.
- Nielsen, Thorvald
 adjunkt, mag. art. 1935-
- Norrild, Tage
 kunstmaler 1944-
- Nyholm, Vilhelm
 lektor, cand. mag. 1929-
- Nørnberg, Jens
 eks. lærer 1919-21
 inspektør v. Købmandsskolen.
- Nørregaard, E.
 cand. mag. 1909-11.
- Nørregaard, Halfdan
 adjunkt 1916-23
 † 27. maj 1923.
- Obel, P.
 cand. mag. 1909-12.
- Olrik, Knud
 cand. mag. 1925-26
 lektor v. Haderslev Katedral-
 skole.
- Olsen, M.
 cand. theol. 1932-33.
- Olsson, Hans
 adjunkt, cand. mag. 1948-
- Petersen, Dietrich
 cand. mag. 1903-07
 rektor emeritus.
- Petersen
 eks. lærer 1900-01.
- Platou, E.
 kommunelærerinde 1918-19
 † 15. oktober 1948.
- Prior, Helge
 cand. mag. 1926-28
 lektor v. Schneekloths Skole.
- Prip, Axel Biering
 lektor 1919-35
 rektor v. Randers Statsskole.
- Ramby, Th.
 stud. mag. 1915-16
 † 1920.
- Rasmussen, Dagmar
 eks. lærerinde 1896-1905.
- Rasmussen, Hans
 cand. mag. 1906-07
 † 1943.
- Rasmussen, H. Jul.
 kaptajn 1911-15
 † december 1915.
- Rasmussen, Martin
 cand. mag., skolebestyrer
 1897-1905
 lektor v. Ålborg Katedralsk.
 † 6. februar 1930.
- Rasmussen, Th.
 stud. mag. 1914-15.
- Reinwaldt, Poul
 cand. mag. 1908-09
 † 26. november 1928.
- Roikjer, Folke
 adjunkt, cand. mag. 1934-
- Rosendal, Axel
 cand. mag. 1922-23
 lektor ved Falkonergårdens
 Gymnasium.
- Rønbæk, Niels P.
 lektor, cand. mag. 1932-
- Røvik, Frithiof
 lektor, cand. mag. 1928-
- Schneekloth, Gudrun
 stud. mag. 1909-10.
- Schou, Axel
 stud. mag. 1922-23
 dr. phil., lektor v. Rysensteen
 Gymnasium.
- Sindballe, Kristian
 cand. mag. 1911-14
 professor emeritus.
- Skettrup
 præst 1900-05.
- Solten, Sara
 lærerinde, Statens Kursus
 1910-30.
- Sonne, Erik
 cand. mag. 1933-34
 lektor v. Ålborg Katedralsk.

Steensby cand. mag. 1902-03.	Werner, Hans mag. art. 1924-25 dramaturg.
Troedsson, Alex cand. theol., translator 1914-15 landsretssagfører.	Wichmand, E. F. cand. polyt. 1927-28 ingeniør.
Tvede, Ida Sofie lærerinde 1909-19.	Wiese, C. F. stud. mag. 1919-21 lektor v. Viborg Katedralsk.
Vedel, Klavs lektor, cand. mag. 1911-	Würtz, Johs. organist 1923-34 lærer ved Zahles Skole.
Ventegodt, Hilda Olsen translatrice 1909-11 † 8. maj 1940.	

C. A. Birch-Olsen.

Studenter og realister 1949.

Ns. Cai Gundorph Bruun ($g \times$; 12,93), Knud Henning Bus ($mg \div$; 13,53), Svend Christiansen ($g \times$; 12,92), Ebbe Fels ($mg \div$; 13,61), Bent Fibæk ($mg \times$; 14,36), Gunnar Heslyk (mg ; 14,07), Svend Otto Loldrup Lange (mg ; 13,87), Jakob Esper Larsen ($g \times$; 12,99), John Velejus Mortensen ($g \times$; 12,52), Henning Kurt Pedersen ($mg \times$; 14,41), Erling Petersen ($mg \div$; 13,21), Poul Jess Petersen (mg ; 13,71), Ole Philipson ($mg \times$; 14,30).

Mn. Hans Juel Andersen (mg ; 13,89), Niels Jørgen Bødker (mg ; 13,72), Jørgen Frode Christiansen ($mg \div$; 13,22), Kurt Delvig ($g \times$; 12,95), Christian Einfeldt ($mg \div$; 13,66), Ole Sven Hertel ($mg \times$; 14,23), Erik Holm (mg ; 13,70), Jens-Jørgen Jensen ($g \times$; 12,50), Stig Carl Johansen (mg ; 13,93), Ole Fritz Jacob Juelsbak ($g \times$; 12,96), Bent Ulrich Kromann ($mg \div$; 13,60), Steffen Middelboe (mg ; 13,70), Kurt Nielsen (mg ; 13,74), Leif Nordstrøm ($ug \div$; 14,67), Robert Heinrich Anders Pehrsson (mg ; 13,81), Gert Forum Petersen ($mg \div$; 13,52), Bent Philipson (mg ; 14,09), Erik Ranthe-Petersen ($mg \times$; 14,23), Mogens Rørly (mg ; 13,96),

Poul Schrøter (mg÷; 13,16), William Staal-Jensen (mg; 13,72), Søren Vedel (mg÷; 13,05).

R. Niels Andersen (mg×; 14,20), Jørgen Brincker (mg÷; 13,52), Flemming Fausing Brokmose (mg÷; 13,46), Jan Buhl (mg; 13,84), Peter Mørkeberg Bügel (g×; 12,95), Stig Peter Frederik Dresling (mg÷; 13,06), Hans Richter Hansen (mg÷; 13,08), Gunnar Ingemann Høgstoft (mg÷; 13,02), Henning Folmer Jensen (g; 12,10), Jørgen Jensen (g×; 12,82), Knud Sten Jensen (g×; 12,74), Peter Jarl Jørgensen (mg÷; 13,21), Gerhardt Stilling Karlsen (g×; 12,88), Per Harald Lynggaard (mg÷; 13,34), Ole Mortensen (mg÷; 13,48), Hans Henrik Mørch (mg; 13,97), Ib Lennart Nellemann (mg; 13,68), Erik Henri Nielsen (mg; 13,97), Hans Henrik Olrik (mg; 13,88), Jørgen Christian Bach Petersen (g×; 12,98), Henning Spangenberg (mg÷; 13,31), Torben Søgaard-Andersen (mg; 13,89), John Albert Winkelmann (mg÷; 13,33).

„De Gamle Drengene“.

For at holde forbindelsen med skolens udgåede elever vedlige blev »Samfundet af Gamle Drengene fra Gammel Hellerup Gymnasium« oprettet i 1919.

Den 24. juni deltog 10-, 15-, 20- og 25-års jubilarene i skolens sommerfest.

Den 16. september fejrede »Gamle Drengene« lektor Klavs Vedel, der efter at have været ansat som lærer ved skolen siden 1911 har trukket sig tilbage, ved en fest i Parkrestaurations selskabslokaler. Ved denne lejlighed blev lektor Vedel hyldet af ca. 130 »Gamle Drengene«, rektor og fru Hartvig Møller, rektor Eriksen og kolleger, som han gennem årene har arbejdet sammen med.

»Gamle Drengene« har i vinterens løb haft gymnastik i skolens sal under ledelse af hr. K. V. Kjærby.

»Gamle Drengenes Råd« består for tiden af: Civilingeniør Ove Holm, statsadvokat Knud Kirchheiner, skuespiller Freddy Koch, lektor Sven Mejlbø, skibsmægler Alfred

Møller (formand, Aurehøjvej 5) og Find Møller. Endvidere har »Gamle Dreng« sin egen afdeling i New York, og adressen er: Anders P. Larson, Esq., A. P. Larson Company, Inc., 29 Broadway, New York 6.

Skolenævn og forældremøder.

Klasseforældremøde for 1. mellem har været afholdt den 12. oktober. Efter opfordring fra flere sider blev der også afholdt et klasseforældremøde for 2. mellem den 8. februar.

Det almindelige forældremøde blev afholdt den 27. oktober. Her drøftedes spørgsmålet om indførelse af skolebespisning, og en senere afstemning viste, at man foretrak æbler og mælk (135 ja, 49 nej) for fuld skolebespisning (47 ja, 155 nej). En forhandling om højtideligholdelse af 50-års dagen for skolens anerkendelse som højere almen-skole blev indledet af lektor Birch-Olsen, og efter forslag af dirigenten direktør F. Løppenthien blev det vedtaget at skabe en Gammel Hellerup Gymnasiums Jubilæumsfond, ved bazar og ved pengegaver. Efter at kaffen var serveret, gjorde lektor Kirkeby Hansen rede for Gammel Hellerup Gymnasiums ekskursioner og skolerejser før og nu.

Valg af forældrerepræsentanter til skolenævnet fandt sted i begyndelsen af november. Som medlemmer valgtes: Fru landsretssagfører Høgsgaard, grosserer C. Jahn, direktør F. Løppenthien og fabrikant F. Moberg, og som suppleanter: cand. jur. A. Bach, forretningsfører H. Carlsen, laborant C. Lundqvist og fru operarepetitør Mortensen. Lektorerne Rønbæk og Vedel repræsenterer lærerkollegiet, og rektor er født formand.

Lærerkollegiet.

(Årstallet angiver ansættelsesåret her ved skolen).

Birch-Olsen, C. A. (1909), cand. theol., lektor.

Blem, C. E. (1930), cand. mag., lektor.

Bohn, E. (1936), cand. mag., adjunkt.

Elbirk, Henning (1934), cand. mag., adjunkt.

- Eriksen, J. K.* (1943), cand. mag., rektor.
Hansen, H. Kirkeby (1922), cand. mag., lektor.
Jefsen, J. (1943), cand. mag., adjunkt.
Jensen-Storch, O. (1936), cand. mag., adjunkt.
Larsen, frk. M. (1921), sløjdlærerinde.
Larsen, Martin (1938), cand. mag., adjunkt (for tiden lektor ved universitetet i Reykjavik og tillige presseattaché).
Lorensen, J. Lundgaard (1945), cand. mag., adjunkt.
Mejlbo, S. (1932), cand. mag., lektor.
Mortensen, J. (1933), cand. mag., lektor.
Nielsen, Th. (1935), mag. art., adjunkt.
Norrild, Tage (1944), kunstmaler.
Nyholm, V. (1929), cand. mag., lektor.
Olsson, H. (1948), cand. mag., adjunkt.
Rasmussen, H. W. (1949), cand. mag., adjunkt.
Roikjer, F. (1934), cand. mag., adjunkt.
Rønbæk, N. P. (1932), cand. mag., lektor.
Røvik, F. (1928), cand. mag., lektor.
Vedel, K. (1911), cand. mag., lektor.

Adjunkt Elbirk har med ministeriets tilladelse ladet en del af sine timer besørge af cand. mag. fru Kjærgaard Petersen, stud. mag. Bent Mortensen og stud. mag. Viggo Kirk.

Skolen byder adjunkt Rasmussen (tidligere Johanneskolen) velkommen i kollegiet og retter en tak for godt samarbejde til fru Kjærgaard Petersen, som på grund af sygdom har måttet opgive sine timer.

Lektor Røvik er skolens inspektør og rektors sekretær, og lektor Mejlbo har inspektion på legepladsen. Adjunkt Nielsen er regnskabsfører, og lektor Nyholm er bibliotekar. Adjunkt Jensen-Storch og lektor Blem har ført tilsyn med samlingerne.

Årets arbejde.

Religion.

1 a og 1 b (Nielsen). Efter Lehmanns Bibelbog er Det

Gamle Testamente læst indtil 1. Kongernes Bog. En del salmer er lært frivilligt af flere elever.

2 a og 2 b (Birch-Olsen). Gennemgangen af Det Gamle Testamente efter Lehmanns Bibelbog er fortsat og afsluttet. Gennemgangen af Jesu liv efter Det Nye Testamente er påbegyndt.

3 a (Birch-Olsen) og 3 b (Nielsen). Efter Det Nye Testamente: Jesu liv.

4 a og 4 b (Nielsen). Efter Det Nye Testamente: Apostlenes gerninger. Trosbekendelsen. Kirken i nyere tid. Nogle salmer er gennemgået.

I ns og I mn (Nielsen). Primitiv og arabisk religion. Partier af Det Nye Testamente og dets tilblivelseshistorie.

II ns og II mn (Nielsen). Partier af Det Nye Testamente. Luther.

III ns og III mn (Nielsen). Religiøse bevægelser i nyere tid afsluttet. Søren Kierkegaard. Indien.

Dansk.

1 a (Lorensen) og 1 b (Rasmussen). Hegelund, Løber og Novrup: Den ny Læsebog 5. Jensen og Noesgaard: Øvelsesstykker, 1-29. Falbe-Hansen: Digte for danske Skolebørn.

2 a (Elbirk) og 2 b (Kirkeby Hansen). Stykker af Hegelund, Løber og Novrup: Den ny Læsebog 6. Jensen og Noesgaard: Øvelsesstykker, 26-50.

3 a og 3 b (Lorensen). Blicher: Røverstuen. Hegelund, Løber og Novrup: Læsebog for 7. og 8. Klasse. Folke Roikjer: Svensk Læsning, ca. 25 sider. Jensen og Noesgaard: Øvelsesstykker.

4 a (Elbirk) og 4 b (Mortensen). Holberg: Jeppe på Bjerget. Goldschmidt: Maser. Hegelund, Løber og Novrup: Læsebog for 7. og 8. Klasse. Svensk efter Folke Roikjer: Svensk Læsning. Jensen og Noesgaard: Øvelsesstykker.

Til eksamen opgives: 4 a: Jeppe på Bjerget. Maser. Læsebog for 7. og 8. Klasse: 4-6, 42-59, 69-73, 89-117, 123-128, 150-157, 162-173, 216-219, 279-295, 323-324. Svensk Læsning: 16-20, 32-45, 61-64, 76-80.

4 b: Jeppe på Bjerget. Maser. Læsebog for 7. og 8. Klasse: 4-6, 42-59, 66-73, 89-117, 125-128, 162-173, 212-216, 216-219, 274-295, 323-324. Svensk Læsning: 34-45, 68-80.

R (Roikjer). Holberg: Den politiske Kandestøber. Blicher: En Landsbydegns Dagbog. Hansen og Heltoft: Dansk Læsebog for Realkl.: 4-6, 9-16, 20-24, 30-31, 34-46, 75-77, 100-106, 169-171, 180-184, 236-260, 285-293.

I ns (Elbirk) og I mn (Roikjer). Litteratur efter Falkenstjerne I og Aksel K. Jørgensens litteraturhistorie (til det 18. århundredes anden halvdel). Holberg: Erasmus Montanus. Andersen Nexø: Et lille Kræ. Oxenvad: Vort Sprog (ns: §§ 1-7 og 30-65, mn: §§ 1-65). Svensk: 30 sider efter Agerskov, Nørregård og Roikjer: Svensk Læsebog.

II (Lorensen). Litteraturhistorie efter Aksel K. Jørgensen (fra det 18. århundredes anden halvdel til og med Steen Steensen Blicher). Litteratur efter Falkenstjerne I og II. Oehlenschläger: Sanct Hansaften- Spil. Blicher: En Landsbydegns Dagbog. Modersmålskundskab efter Oxenvad: Vort Sprog (§§ 8-29). Svensk: 35 sider efter Agerskov, Nørregård og Roikjer: Svensk Læsebog.

III ns (Lorensen). Mogens. Ved Vejen. Bræen. Vildanden. Falkenstjerne II og III. Aksel K. Jørgensens litteraturhistorie. Oxenvad: Vort Sprog. Svensk efter Agerskov, Nørregård og Roikjer: Svensk Læsebog.

Til eksamen opgives:

Hovedværker: Erasmus Montanus. En Landsbydegns Dagbog. Ved Vejen.

Litteraturprøver: »Skirners færd« i Martin Larsens oversættelse.

Falkenstjerne I (5. udg.): pag. 12-17, 86-90, 108-110, 135-137, 156-159, 194-198, 216, 218-220, 230-231, 234-235, 272-275, 276-278, 289-291, 309-314, 363-365.

Falkenstjerne II (5. udg.): pag. 5, 14-15, 33-34, 59-63, 154-157, 171-173, 174-178, 215-222, 231-235.

Falkenstjerne III (5. udg.): pag 1-10, 33-37, 40-41, 45, 90-93.

III mn (Mortensen). Mogens. Ved Vejen. Bræen. Litteraturprøver i Falkenstjerne II og III. Aksel K. Jørgensens

litteraturhistorie. Oxenvad: Vort Sprog. Svensk efter Ager-skov, Nørregård og Roikjer: Svensk Læsebog.

Til eksamen opgives:

Hovedværker: Erasmus Montanus. Mogens. Ved Vejen.

Litteraturprøver: Det grønlandske Atlekvad (Martin Larsen).

Falkenstjerne I: 24-26, 46-50 ø, 94-96, 97-98, 108-110, 156-159 ø., 168-172, 214-216 m., 234-235, 243-246, 251-253, 272-275, 276-278, 289-291, 309-314, 343-345, 350-351, 375-376 m.

Falkenstjerne II: 2 n., 4 n.-5 m., 6-7, 14-15, 37, 42-44, 115, 128-131, 140-144, 154, 171-173, 211-214, 231-235.

Falkenstjerne III: 1-10, 40-41, 45, 90-93, 245-247.

Engelsk.

1 a (Kirkeby Hansen) og 1 b (Mejlbo). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for Mellemskolen I, med øvelser.

2 a og 2 b (Mortensen). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for Mellemskolen II, med øvelser.

3 a (Kirkeby Hansen) og 3 b (Mejlbo). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for Mellemskolen III, med øvelser.

4 a (Mejlbo). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for Mellemskolen IV, med øvelser. Til eksamen opgives stk. 3, 4, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 19, 22, 26, 27.

4 b (Lorensen). Læst som 4 a. Til eksamen opgives stk. 3, 4, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 19, 22, 26, 27.

R (Mejlbo). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for Realklassen; til eksamen opgives stk. 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16. Ugentlige stile og stiløvelser efter Kindt-Jensen: Engelske Stiløvelser.

I ns (Mortensen). Rosenmeier: A Modern English Omnibus: s. 38-167. Rosenmeier og Ehlern-Møller: A Contemporary Reader, 2. udg.: s. 5-16, 39-55. Stigaard: Dickens Reader: s. 50-95. Kindt-Jensen: Engelske Stiløvelser. Herløv: Engelsk Grammatik.

I mn (Kirkeby Hansen). Rosenmeier: A Modern English Omnibus.

II ns (Lorensen). Dele af Rosenmeier og Ehlern-Møller: A Contemporary Reader. Digte efter Østerberg: English

Poems, og Bredsdorff: Modern English Poems. Sherriff: Journey's End. Galsworthy: Loyalties. Kindt-Jensen: Engelske Stiløvelser for Gymnasiets højere Klasser. Herløv: Engelsk Grammatik.

II mn (Mejlbo). Helweg-Møller: Modern Prose II.

III ns (Mortensen). Østerberg: English Poems. Bredsdorff: Modern English Poems. Shakespeare: The Merchant of Venice. Thackeray: Rebecca Sharp and the Crawleys. Galsworthy: Loyalties. Bruun, Rathsach og Østerberg: English Essays I. Kindt-Jensen: Engelske Stiløvelser for Gymnasiets højere Klasser. Herløv: Engelsk Grammatik.

Til eksamen opgives: Merchant of Venice IV; English Poems: 3-5, 26-29, 38-40, 55-56, 83-86, 104-109, 130-132; Modern English Poems 34-39; Rebecca Sharp: 31-46; Essays I: 61-74; Contemporary Reader: 105-109, 134-141, 145-148, 244-256.

Tysk.

2 a (Mejlbo) og *2 b* (Jefsen). C. Gad: Tysk Begynderbog (3. udg.), stk. 1-65.

3 a og *3 b* (Nielsen). C. Gad: Tysk Begynderbog, stk. 56 — ud, og C. Gad: Tysk Læsebog for Mellemskolen I, s. 3-32.

4 a (Bohn) og *4 b* (Mejlbo). C. Gad: Tysk Læsebog for Mellemskolen, s. 7-85 med enkelte overspringelser. Til eksamen opgives: s. 7-9, 11-15, 19-30, 33-34, 37-44, 46-50, 54-58, 64-68, 76-85.

R (Mortensen). C. Gad: Tyske Læsestykker for Realklassen og tilsvarende Undervisningstrin, s. 7-36, 37-75, 106-127.

Til eksamen opgives: s. 7-17, 37-75, 115 n-118 n, 119 n-127.

I ns (Jefsen). Thomas Mann: Buddenbrooks (ved Winkler). Storm: Der Schimmelreiter. Jefsen: Über Deutschland, stk. 4, 5, 18-22. Gad og Moe: Tyske Stiløvelser, stk. 1-35. Gad: Tysk Grammatik. Oversættelses- og genfortællingsstile.

I mn (Nielsen). Moe og Bork: Tysk faglig Læsning, s. 84-99, 129-134. C. Gad: Moderne tyske Noveller (1945), s. 5-38, 120-137.

IIns (Bohn). Branner og Stærmosé: Deutsche Klassi-

ker, s. 69-75. Stefan Zweig: Die Welt von Gestern. Sigtryggsson: Deutsche Kultur- und Charakterbilder, stk. 5. Schiller: Wilhelm Tell. Fontane: Unterm Birnbaum. Litteraturhistorie efter Deutsche Klassiker. Gad og Moes stiløvelser. Gads grammatik.

II mn (Nielsen). Moe og Bork: Tysk faglig Læsning, s. 25-32, 90-102, 129-134. Gad: Moderne tyske Noveller (1945), s. 44-64, 120-137.

III ns (Jefsen). Deutsche Klassiker, s. 83-93, 97-107, 112-130. Goethe: Faust I (Reclam). Jefsen: Über Deutschland, stk. 11-17. Stefan Zweig: Die Welt von Gestern (v. Jefsen). Gad og Moe: Tyske Stiløvelser. Gad: Tysk Grammatik. Litteraturhistorie efter: Deutsche Klassiker. Studentereksamensstile og genfortællinger.

Til eksamen opgives:

Wilhelm Tell I, 2. III, 1. IV, 1-2.

Faust (Reclam) v. 243-353, 602-807, 2605-2677, 3413-3544.

Deutsche Klassiker, s. 69-75, 97-100²³.

Gad: 100 deutsche Gedichte, s. 21-23, 41-44.

Über Deutschland, stk. 12, 17.

Die Welt von Gestern, s. 9-13, 53-62.

Fransk.

I ns og *I mn* (Rønbæk). Jespersen og Stigaard: Fransk Læsebog for Begyndere. Jung: Fransk Læsebog for Gymnasiet, s. 1-13. N. C. Nielsen: Fransk Grammatik, til uregelmæssige verber.

II ns og *II mn* (Rønbæk). Jung: Fransk Læsebog for Gymnasiet, s. 13 — ud. N. C. Nielsen: Fransk Grammatik: Uregelmæssige verber. Ekstemporeret efter Erckmann-Chatrion: Histoire d'un Conscrit de 1813 (V. u. K.).

III ns og *III mn* (Rønbæk). Schousgaard og Secher Marcussen: Ecrivains de notre Temps. Rønbæk: Fransk Prosa I. Duhamel: Le notaire du Havre. Daudet: Lettres de mon Moulin et Contes du Lundi (V. u. K.). N. C. Nielsen: Fransk Grammatik.

Latin.

4 a og 4 b (Rønbæk). Kr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog (ny udg. v. Strehle), stk. 1-68, cap. I-XXXII.

Til eksamen opgives: cap. I- XXXII.

I ns (Jefsen). L. Høeg: Caesar og andre forfattere: Bell. Gall. I, III, IV, dele af V. Vald. Nielsen: Latinsk Grammatik.

II ns (Jefsen). L. Høeg: Caesar og andre forfattere: Bell. Gall. V. L. Høeg: Ciceros Taler: pro Sex. Roscio §§ 1-55; in Catilinam I. Vald. Nielsen: Latinsk Grammatik: Syntaks.

III ns (Jefsen). L. Høeg: Ciceros Taler: in Catilinam I, III. L. Høeg: Caesar og andre Forfattere: Ciceros Breve. Vald. Nielsen: Latinsk Grammatik.

Til eksamen opgives: Caesar Bell. Gall. V 1-53, Cicero pro Sex. Roscio 1-25, in Catilinam III, Ciceros Breve 1, 2, 7, 8.

Oldtidskundskab.

I ns og *I mn* (Jefsen). Iliaden I, III, VI. Mytologi og sagn efter Holten Bechtolsheim. Bundgaard: Den græske Kunsts Historie: Kretisk-mykenisk kunst. Arkaisk kunst.

II ns og *II mn* (Birch-Olsen). Iliaden IV 1-250, VI 237-529. Sofokles: Antigone (ved Niels Møller). Holten-Bechtolsheim: Græsk Mytologi og Græske Sagn. Bundgaard: Den græske Kunsts Historie til Partenontiden.

III ns og *III mn* (Jefsen). Sokrates: Apologien og Kriton (ved Gertz). Bundgaard: Den græske kunsts historie.

Til eksamen opgives: Iliaden I, VI (ved Kragelund). Sofokles: Antigone (ved Niels Møller). Sokrates: Apologien (ved Gertz). Bundgaard: Den græske kunsts historie: Kreta, Mykenai, Kleobis, Søjlen, Tempeltyper, Vognstyrer, Diskoskaster, Doryforos, Parthenon, Hermes.

Historie

1 a og 1 b (Rasmussen). L. Schmidt: Historie I ved O. Jonsen), s. 1-130. Besøgt Glyptoteket.

2 a og 2 b (Rasmussen). L. Schmidt: Historie I (ved O. Jonsen), s. 143-275. Besøgt Nationalmuseet.

3 a og 3 b (Rasmussen). Henrik Madsen: Verdenshistorie for Mellemskolen III og IV, indtil Wienerkongressen. Besøgt Nationalmuseet.

4 a og 4 b (Nielsen). Henrik Madsen: Verdenshistorie for Mellemskolen IV, fra Wienerkongressen — ud. Klasserne har besøgt Landbrugs- og Frilandsmuseet.

Til eksamen opgives det læste.

R (Nielsen). J. Clausen og Sv. Gabrielsen: Danmarks Historie 1864-1946 (2. udg.): Dansk politik 1901-1940, Sønderjylland 1864-1940. Kretzschmer og Lindhard Hansen: Samfundslære for Realklassen (12. udg.). Klassen har overværet et møde i Folketinget.

Til eksamen opgives det læste.

I ns og I mn (Birch-Olsen). Munch og Müller: Verdenshistorie I-II. Ilsøe: Nordens Historie, s. 1 til 30. Besøg på Glyptoteket og Nationalmuseet.

II ns og II mn (Birch-Olsen). Munch og Müller: Verdenshistorie III-IV A. Ilsøe: Nordens Historie, s. 50-100. Besøg på Nationalmuseet. Ekskursioner til Lund og Ringsted-Sorø-Trelleborg.

III ns og III mn (Birch-Olsen). Munch og Müller: Verdenshistorie IV B. Ilsøe: Nordens Historie, s. 80 — ud. Munch: Samfundskundskab. Tekster efter: Kilder til Danmarks Historie V og Holt: Tekster og Tal. Billeder efter Andrup, Ilsøe og Nørlund: Danmarks Historie i Billeder. Besøg på Nationalmuseet og i Folketinget. Ekskursioner til Helsingør og Roskilde. Vandring i det gamle København.

Til eksamen opgives:

Rom. Tyskland 843-1939. Stormagterne 1848-1920. Norden 1814-1920. Samfundskundskab, s. 1-131. Billeder: Andrup m. fl. 36, 52, 53, 65, 71 (kun nspr.), 78, 79, 82, 87, 101, 107 (kun nspr.), 221, 258, 259, 284. Klassisk Kunst I: 8-9. Munch og Müller II: Justitian. Gregor. Københavnske Bygninger i Renæssance, Barok og Nyklassicisme. Tekster: Rosenberg: Den yngre Plinius' Breve: 2-3, 21-22. Kilder til Danmarks Historie V: 2-4, 6-10, 15-17, 22, 25. Holt: Tekster og Tal: I 1-2, III 1-3, IV 1-2.

Geografi.

1 a (Rasmussen) og 1 b (Blem). Andersen og Vahl: Geografi for Mellemskolen I, til Sydeuropa.

2 a (Vedel) og 2 b (Blem). Andersen og Vahl: Geografi for Mellemskolen I-II: Sydeuropa, Afrika, Asien til Syd-asien.

3 a og 3 b (Blem). Andersen og Vahl: Geografi for Mellemskolen II: Sydasiens, Australien, Amerika, Sydpolarlandene og Havet.

Flere elever har holdt foredrag over selvvalgte emner inden for årets stof.

4 a og 4 b (Blem). Andersen og Vahl: Geografi for Mellemskolen II: Danmark med Bilande, Island, Norge, Sverige. Til eksamen desuden repeteret Nordamerika. Nogle af eleverne har holdt foredrag over selvvalgte emner inden for årets pensum.

R (Blem). Andersen og Vahl: Erhvervsgeografi.

I mn (Blem). Andersen og Vahl: Geologi. I foråret er foretaget en 2-dages geologitur til Thorslunde, Kagstrup, Lille Skensved, Lellinge Å, Vallø Strandvolde, Stevn, Højstrup, Fakse og Herfølge.

II ns (Blem). Andersen og Vahl: Geografisk Lærebog (3. udg.).

Til eksamen opgives *ikke* s. 34-38 og s. 70-78. Til eksamen opgives desuden J. K. Eriksen: Fysik og Kemi for det sproglige Gymnasium, undtagen organisk kemi. Eleverne har deltaget i I mn's geologitur (se ovenfor).

II mn (Vedel). Andersen og Vahl: Klima og Plantebælter. Andersen og Vahl: Erhvervsgeografi. I september en 7 dages ekskursion til Bornholm. Eleverne har tegnet statistiske kort og kurver over Asiens og Europas trafikveje og folketal og over de europæiske landes erhvervsliv til oplysning om industrikulturen. Af afsnittet om varer opgives Kornsorterne, Sukkerplanter og Olieplanter.

Naturhistorie.

1 a og 1 b (Olsson). Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for Mellemskolen I (ved Schiønning): Patte-

dyrene. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen I. Plantebestemmelser efter Rasmussen og Simonsen: Lille Flora. Enkelte timer i Charlottenlund Skov.

2 a og 2 b (Olsson). Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for Mellemskolen I (ved Schiønning): Fugle, krybdyr, padder. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen II. Plantebestemmelser efter Rasmussen og Simonsen: Lille Flora. Enkelte timer i Charlottenlund Skov.

3 a (Olsson). Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for Mellemskolen II (ved Schiønning): Fisk, leddyr, bløddyr. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen III. Plantebestemmelser efter Rasmussen og Simonsen: Lille Flora. Enkelte timer i Charlottenlund Skov.

3 b (Blem). Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for Mellemskolen I og II, fisk og leddyr. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen III. Besøg i Danmarks Akvarium. Enkelte elever har holdt foredrag over selvvalgte emner inden for årets pensum.

4 a (Vedel). Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for Mellemskolen II (ved Schiønning): Orme, bløddyr, stråledyr, urdyr; mennesket, herunder seksuallivet, samt biokemi. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen IV. Svampe og skovbund er undersøgt på en botaniktur.

4 b (Blem). Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for Mellemskolen II, orme — bogen ud. Under mennesket er seksuallivet medtaget. Flere elever har holdt foredrag over selvvalgte emner inden for årets zoologipensum. Desuden er læst: Balslev og Simonsen: Botanik IV. Svampe og skovbund er undersøgt på en botaniktur. Danmarks Akvarium er besøgt.

R (Olsson). Jørgensen og Andersen: Biologi for Realklassen; et livsløb og naturfredning opgives ikke til eksamen.

III ns (Blem). Jessen og Schiønning: Biologi (2. udg.). Krogh: Fysiologi (9. udg.). I biologi opgives ikke økologien og i fysiologi ikke s. 95-111, 115-118, 127-133. Der er foretaget en del biologiske og fysiologiske øvelser.

III mn (Olsson). Som III ns.

Naturlære.

1 a og 1 b (Eriksen). J. K. Eriksen: Fysik for Mellem-skolen I, s. 5-58.

2 a og 2 b (Blem). J. K. Eriksen: Fysik for Mellem-skolen I, s. 59-96. Johs. Kofoed: Uorganisk Kemi, s. 1-40.

3 a og 3 b (Jensen-Storch). J. K. Eriksen: Fysik for Mellem-skolen II (1942), s. 1-51. Johs. Kofoed: Uorganisk Kemi, s. 24-48.

4 a og 4 b (Jensen-Storch). J. K. Eriksen: Fysik for Mellem-skolen II (1942), s. 51-110. Johs. Kofoed: Uorganisk Kemi, s. 48-63.

Til eksamen opgives: Fysik II, s. 51-110 (2. udg.). De tre stærke syrer og enkelte af deres salte; neutralisation, kul-syre, kalk, kiselsyre.

R (Jensen-Storch). J. K. Eriksen: Fysik for Realklassen I-II.

Til eksamen opgives I og II til s. 47 (af tekst med petit kun øvelserne).

I ns (Blem). J. K. Eriksen: Fysik og Kemi for det sprog-lige Gymnasium.

I mn Fysik (Jensen-Storch). J. K. Eriksen og P. Peder-sen: Astronomi til s. 45 (3. udg.). J. K. Eriksen og Søren Sikjær: Fysik I. J. K. Eriksen: Indledende fysiske Øvelser, nr. 1-3, 6-10, 31-35.

Kemi (Eriksen). J. K. Eriksen: Kemi for Gymnasiet, s. 7-70; de tilsvarende forsøg efter J. K. Eriksen: Kemiske Forsøg for Gymnasiet.

II mn Fysik (Jensen-Storch). J. K. Eriksen og P. Peder-sen: Astronomi, s. 20-45. J. K. Eriksen og Søren Sikjær: Fysik II. Øvelser efter J. K. Eriksen: Indledende fysiske Øvelser, nr. 11-19, 21-25, 27-30, 36-38, 40-45.

Kemi (Eriksen). J. K. Eriksen: Kemi for Gymnasiet, s. 61-124; dele af den organiske kemi; de tilsvarende forsøg efter J. K. Eriksen: Kemiske Forsøg for Gymnasiet.

III mn Fysik (Eriksen). J. K. Eriksen og P. Pedersen: Astronomi (fra Keplers love — bogen ud). J. K. Eriksen og Søren Sikjær: Fysik II (fra ligetidige svingninger — bogen ud) og Fysik III (hele bogen). Øvelser efter J. K.

Eriksen: Indledende fysiske Øvelser (nr. 36, 48, 51-54).

Til eksamen opgives: Astronomi (1937), s. 1-22, 27-32, 46-57, 83-87. Fysik I (1940), s. 20-26, 34-39, 59-79, 120-128. Fysik II (1941), s. 41-78, 81-83, 91-107. Fysik III (1942), s. 45-60, 86-91, 109-111, 147-158. Indledende fysiske Øvelser (1944), nr. 2-3, 9, 10, 16, 19, 30, 34, 37-38, 44, 45, 48, 49, 51, 52, 53.

Kemi (Jensen-Storch). Kobberø: Kemi (Udg. 1942), s. 128-196.

Til eksamen opgives: s. 38-61, 108-138, 170-194.

Matematik (og Regning).

1 a og 1 b (Nyholm). C. C. Andersen og J. Damgaard Sørensen: Regning for Mellemskolen I.

2 a og 2 b (Nyholm). C. C. Andersen og J. Damgaard Sørensen: Regning og Aritmetik II. Jakob Jensen og Einer Torsting: Geometri, §§ 1-42.

3 a og 3 b (Røvik). C. C. Andersen og J. Damgaard Sørensen: Regning og Aritmetik III. Jakob Jensen og Einer Torsting: Geometri, §§ 42-75.

4 a og 4 b (Røvik). C. C. Andersen og J. Damgaard Sørensen: Regning og Aritmetik for Mellemskolen IV. Jakob Jensen og Einer Torsting: Geometri for Mellemskolen, §§ 76-119.

R (Nyholm). C. C. Andersen og J. Damgaard Sørensen: Regning og Aritmetik for Realklassen.

I ns (Jensen-Storch). Einer Torsting: Matematik for Gymnasiets sproglige Linier, 1-46.

I mn (Jensen-Storch). Juul og Rønnau: Matematik I. C. C. Andersen: Opgaver i Matematik I.

II ns (Røvik). Einer Torsting: Matematik for Gymnasiets sproglige Linier (1936), s. 37-75.

Til eksamen opgives §§ 3, 4, 5, 9, 10, 12, 13.

II mn (Nyholm). Juul og Rønnau: Matematik II. C. C. Andersen: Opgaver i Matematik II.

III mn (Røvik). Juul og Rønnau: Matematik III. C. C. Andersen: Opgaver i Matematik I-III.

Til eksamen opgives:

I: §§ 38-39, 45-53, 97, 105-141, 154-155.

II: §§ 13-38, 42-59, 80-84, 91-93, 115-138.

III: §§ 6-10, 27-45, 77-104.

Skrivning.

1 og 2 (Rasmussen). Øvelser efter Herman Larsens system.

3 (Bohn). Afskrift af læsebogen.

4 (Bohn). G. Rager og H. Chr. Riis: Øvelser i enkelt Bogholderi.

R (Bohn). G. Rager og H. Chr. Riis: Begyndelsesgrundene i dobbelt Bogholderi. Gennemgået riskontro, kassejournal, hovedbog og status samt skrevet opgaver deri.

Tegning (Norrild).

1 og 2. »Fritegning« og primitive stereometriske figurer (med rumvurdering for øje).

3 og 4. Tegning efter mere komplicerede modeller og forsøg med simple opgaver i projektions- og perspektivtegning.

Sang

(Elbirk, fru Kjærgaard Petersen, Bent Mortensen, Viggo Kirk).

Der er sunget een- og flerstemmige sange efter Højskolesangbogen, Skolesangbogen og Fællessangbogen.

I gymnasiet kortfattet gennemgang af musikkens historie.

Legemsøvelser (Bohn, Kirkeby Hansen, Olsson og Roikjer).

Der har været dyrket skolegymnastik, atletik, håndbold, fodbold og for enkelte klasser svømning på Charlottenlund badeanstalt. Før og efter sommerferien frivillig svømning efter skoletid.

Der uddeltes følgende svømmebeviser: Den Danske Skoles Svømmeprøve 5 stk., Den Danske Skoles Frisvømmeprøve 8 stk., Den Danske Skoles Livredningsprøve 6 stk.

Ved en generalforsamling i efteråret blev det besluttet at slå idrætsklubben og boldklubben sammen til een forening under navnet Gammel Hellerup Gymnasiums Bold- og Idrætsklub. Kontingentet fastsattes til 2,50 kr om året. Bestyrelsen består af Erik Blem (III mn, formand), Steffen Lamber (I ns, næstformand) og adjunkt Bohn (kasserer). Baneinspektør er Jan Carstensen (4 a).

Konkurrencen om skolemesterskaberne afholdtes på Stadion den 29. september. Skolemestre blev: Jørgen Grube Christensen, Hans Mathiasen, Hans Lauritzen (alle III), Jørgen Pers, Palle Smidt, Svend Hansen, Steffen Lamber (alle I), Steen Skånstrøm (3 b) og Bjarne Langseth-Nielsen (1 a).

Grosserer Martens' vandrepokal til bedste mand i atletik-femkamp blev vundet af Palle Smidt (I mn). Forrige års vinder Arne Truelsen (R) har modtaget et afløsningsbæger, skænket af grosserer Martens.

14 elever har taget skolens eget idrætsmærke.

Fodboldtræning afholdes på skolens bane i sommerhalvåret, 3 gange 2 timer om ugen, under ledelse af lektor Mejlbo

Idrætstræning 3 timer om ugen under ledelse af adjunkt Bohn.

Klubben har deltaget i »H.I.K.«s og »A.B.«s turneringer.

Der har været afholdt håndboldtræning i vinterhalvåret under ledelse af Steffen Lamber (I ns) samt bordtennis-træning; i bordtennisturneringen vandt Hans Lauritzen (III mn) og Anders Esper Larsen (3 b) i single, og i double vandt Arne Jakobsen og Aage Hvolby (begge II mn).

Skolens spejdertrop har 38 medlemmer. Alle elever over 12 år kan optages i troppen. Der betales intet kontingent. Øvelser afholdes hver lørdag. Endvidere gennemføres I og II klasses skoler og kurser.

Sommerlejren afholdtes i Sverige, og påsketurten gik til Skåne. Traditionel deltagelse i juleindsamlingen.

Arbejdet har været ledet af lektor Kirkeby Hansen og stud. polyt Niels H. Hansen.

Sløjd (frk. Larsen).

1 og 2. Arbejder med sav, høvl og huljern.

8 elever har deltaget i frivillig træsløjd. Frivillig metal-sløjd har ligget stille på grund af materiale-mangel.

Fotografering (Blem).

I vinterhalvåret har 13 elever uden for skoletiden fået elementær undervisning i fremkaldelse af film, kopiering, farvelægning, forstørrelse m. m.

Skak (Blem).

I vinterhalvåret har 24 elever uden for skoletiden fået undervisning i skakspillet's begyndelsesgrunde. I marts deltog 32 elever i en turnering om skolemesterskabet i skak for 1950. Mester blev tredje år i træk: Hans Larsen (III ns); han modtog et sølvbæger med inskription. Nr. 2 blev Sven Larsen (III mn), som fik skakbøger i præmie. Nr. 3 og 4 blev Jørgen Doose (4 a) og Per Gradmann (4 b). Endelig har et tolvmandshold spillet en skakkamp mod Vestre Borgerdydskole (resultatet: 6 points mod 6 points).

Skolebøger.

Alle elever, hvis forældre bor i København, Frederiksberg eller Gentofte kommuner, kan låne bøger af Gentofte Kommunes Bogdepot. Skriftlig anmodning derom må for nyindmeldte elevers vedkommende indsendes snarest til Gentofte Kommunes Bogdepot, rådhuset, Charlottenlund (tlf. OR 6600, lokal 497), og evt. bogafgift må være indbetalt senest onsdag den 9. august til girokonto nr. 23300, Gentofte Kommunekasse; elevens navn, skole og klasse må anføres. Ansøgning om fritagelse for betaling af bogafgift vil i ganske særlige tilfælde kunne bevilges og må indsendes til bogdepotet på rådhuset inden 1. juli; ansøgningsblanket tilsendes på forlangende.

Elever, hvis forældre er bosiddende i Dragør, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Rødovre, Tårnby og Værløse kommuner, kan ligeledes låne bøger af bogdepotet, men må forinden henvende sig til det stedlige kommunekontor herom, lige-

som evt. bogafgift må indbetales til dette kontor. Lignende regler gælder for elever bosiddende i Lyngby-Tårnbæk kommune, dog med den indskrænkning, at elever fra denne kommune i skoleåret 1950-51 kun har adgang til lån af bøger til 1., 2. og 3. mellemskoleklasse.

For eleverne i mellemskolen er lånet gratis, realklassens elever betaler 12 kr., og gymnasieeleverne betaler 24 kr. årlig.

Alle bøgerne udleveres fra bogdepotet på rådhuset fra torsdag den 10. august; for realklassens og gymnasiets vedkommende mod forevisning af kvittering for betalt bogafgift.

Ved skoleårets slutning afleverer eleverne efter nærmere meddelelse bøgerne til bogdepotet.

Mellemskolen skal aflevere alle de bøger, som ikke skal benyttes i den følgende klasse, medens gymnasiet beholder alle bøgerne (undtagen til de fag, som afsluttes i II G) gennem samtlige klasser. Efter mellemskole-, real- og studentereksamen afleveres samtlige bøger til bogdepotet ledsaget af en nøjagtig fortegnelse ordnet efter fag.

Enhver elev, der afbryder undervisningen i årets løb, må hurtigst muligt aflevere lånte bøger til bogdepotet.

Regler ved benyttelse af lånte skolebøger.

Bøgerne må behandles med omhu og bør straks ved modtagelsen forsynes med beskyttelsesbind.

Mærkater, der udleveres fra bogdepotet, må omgående indklæbes i bøgerne.

Der må ikke indlægges notesbøger eller kommentarhæfter i bøgerne.

Der må ikke tegnes eller males i eller uden på bøgerne og kun ganske undtagelsesvis foretages tilføjelser efter lærernes anvisning.

Når eleven udtræder af skolen, er han (hun) pligtig at aflevere bøgerne, ledsaget af en komplet fortegnelse over disse. Forinden afleveringen må beskyttelsesbindene fjernes, og bøgerne renses for papirlapper o. l.

Bortkomne og ødelagte bøger må erstattes af eleven.

Eleverne.

Den 1. september 1949 havde skolen 327 elever, fordelt i 15 klasser (8 mellemskoleklasser, R, I ns, I mn, II ns, II mn, III ns, III mn).

I årets løb udmeldtes 4 elever, og 1 indmeldtes, således at elevtallet nu er 324.

Tilsynet med skolens orden er i så stor udstrækning som muligt overdraget til elever.

Hver klasse vælger sin fører, hvis opgave det er at gennemføre god tone i klassen og desuden at være klassens repræsentant.

Hele skolen vælger 5 tillidsmænd; disse udgør elevrådet, hvis opgave det er at varetage elevernes interesser og på deres vegne forhandle med rektor og lærerne om, hvad de finder anledning til at forebringe, endvidere at aftale og skaffe gennemført, hvad orden og god tone i alles interesse kræver, og eventuelt pådømme overtrædelser heraf.

I år valgtes Torsten Schäffer (III mn, formand), Aage Geismar (III mn), Poul Krejberg Petersen (III ns), Johan Jensen (II mn) og Svend Hansen (I mn).

Elevrådet har ansat: som bomvagter Finn Christensen, Ole Kofoed, Ole Monies og Torben Søgaard-Andersen (alle I mn), som dørvagter Jørgen Pers og Henning Koch Sørensen (begge Imn), som gangvagter Jørgen Eriksen (II mn) og Niels Nielsen (II ns) samt Jørgen Ostenfeld (I mn), som elevrådsvagt Klaus Münter (2a), som telefon- og kalddevagt Wagn Vincent Olsen (R), som avismand Gunnar Lundqvist (I mn), som skabsmand Peter Saltorp (I ns), som plus-minusmand Ib Pforr-Weiss (R) og som mælkesamlere Finn Abrahamsen (4b), Ole Hansen (3a), Jørgen Holm Jensen (2b) og Claus Westh (3a) samt Jørgen Møller (3a, reserve). Hans Mathiasen (III mn) og Jørgen Kleis (I mn) samt Frank Brun og Werner Petersen (begge 3 b) har været hjælpere i naturlære, og Ole Freudenthal og Ole Høgsgaard (begge I mn) samt Poul Juul (R) har været hjælpere i naturhistorie.

Festkomiteen bestod i år af Sven Sture Müller (III mn),

Frank Jensen (III mn), Johan Jensen (II mn) og Svend Hansen (I mn).

Skolebladet udkom i månederne september-maj, ca. 300 eksemplarer pr. måned. Redaktionen består af Holger Bjarnt (I ns, ansvarshavende), Peter Saltorp (I ns), Jørgen Ulrich (I mn) og Jens Råbyemagle (I mn). Trykningen besørgeres af Holger Bjarnt.

Babelstårnet havde en New Zealand-aften den 22. marts med mr. J. Maxwell Stewart som taler. Styrelse: Anders Bødker (III ns, formand), Hans Larsen, Per Friedländer, Henrik Hamburger (alle III ns), Jørgen Reef (II ns).

Diskussionsklubben afholdt den 21. september en filmsaften med gode og oplysende film, der dog ikke fandt mellem skolens gunst, og den 18. januar et studievejledende møde, hvor stud. mag. Hans Mathiesen og kaptajnløjtnant Erik Lindholm gennemgik de forskellige studier og besvarede spørgsmål. Styrelse: Poul Andersen (III mn, formand), Ole Bent Jørgensen, Mogens Løppenthien, Henning Marstal og Gert Petersen (alle III mn).

Fremtiden afholdt en jazzaften den 16. februar, idet det var lykkedes at låne en serie plader hos den amerikanske ambassade. Styrelse: Ib Pforr-Weiss (R, formand), Victor Brabrand (R), Claus Vogelius Jensen, Gunnar Lundqvist og Jørgen Ostenfeld (alle I mn).

Senatet er en sammenslutning af repræsentanter fra elevrådet (Aage Geismar), festkomiteen (Frank Jensen), skolebladet (Holger Bjarnt), babelstårnet (Anders Bødker), diskussionsklubben (Mogens Løppenthien) og fremtiden (Jørgen Ostenfeld) samt en af disse valgt formand, Jørgen Eriksen (II mn). Senatet skal jævnligt holde møde og organisere skolens foreningsliv. Foreningerne har en fælles kasse, som beror hos festkomiteen.

Den 18. marts afholdt senatet et skolebal.

Skolekomedien var også i år instrueret af lektor Mejlbo. Der opførtes »Sparekassen«, 1.-3. december, den sidste aften med påfølgende bal.

Belønninger og gaver.

Stipendier og flidspræmier. Undervisningsministeriet stillede i december 1948 1150 kr. til rådighed. Leif Nordstrøm (III mn) og Gunnar Heslyk (III ns) fik hver 200 kr. at oplægge. Claus Vogelius Jensen (4b) fik 150 kr. i stipendium, og Svend Christiansen (III ns), Aage Hvolby (I mn), Flemming Brokmose (R) samt Niels Bjørn Jensen (3a) fik hver 100 kr. Flidspræmier à 25 kr. tildeltes Bent Fibæk og Henning Pedersen (III ns), Bent Philipson og Ranthe-Petersen (III mn), Hans Larsen (II ns), Mogens Løppenthien og Gert Petersen (II mn) samt Per Moberg (3b). I december 1949 stilledes 1020 kr. til rådighed. Aage Geismar (III mn) og Mans Mathiasen (III mn) fik hver 170 kr. at oplægge. Aage Hvolby (II mn) og Claus Vogelius Jensen (I mn) fik hver 240 kr. i stipendium. Flidspræmier à 25 kr. tildeltes Finn Christensen (I mn), Jørgen Ulrich (I mn), Ole Bedsted Andersen (4a), Sven Adsersen (4b), Carl Aage Bernhardtzen (4b), Torben Pedersen (3a), Ole Hyltoft Petersen (3a) og Per Bjarnt (3b).

Arne og Børge Ludvigsens Studenterlegat skal tildeles den af årets studenter, der med størst flid har udnyttet skolens undervisning til legemlig og åndelig udvikling, men det er ikke nødvendigt, at han har opnået det højeste eksamensresultat. Det tildeles i 1948 Torben Gylling (240 kr.) og i 1949 Erik Holm (240 kr.).

Skibsreder Chr. Sass' Legat gives årlig til en lærer eller lærerinde, ansat ved Gammel Hellerup Gymnasium, til brug til en ferierejse (uden forpligtelse til samtidig at foretage studier i skolens interesse). Det tildeltes i 1949 lektor Vedel (240 kr.).

Knud Benveds Mindelegat uddeles hvert år den 5. oktober (Knud Benveds fødselsdag) til to elever i 2. mellem. Det tildeltes i 1949 Ulrich Koed og Frank Thygesen (hver 50 kr.).

Thorkild Hjelmsevs Mindelegat uddeles hvert år den

11. september (Thorkild Hjelmslevs fødselsdag). Det tildeltes i 1949 Per Moberg (4b, 35 kr.).

1922-Studenteholdets Sportslegat anvendes til fremme af sportslivet i skolen.

Rektor Hartvig Møllers Rejselegat er stiftet den 9. februar 1948 af »Gamle Dreng« fra Gammel Hellerup Gymnasium i anledning af rektors 75-års fødselsdag, med en grundkapital på kr. 12.000,00.

Legatets bestyrelse består af: lektor Hans Kirkeby Hansen (formand), skibsreder Knud Lauritzen (kasserer), Find Møller samt Poul Andersen (III mn) og Niels Nielsen (II ns).

Legatets renter bruges til rejseunderstøttelser til deltagere i skolerejser til udlandet. Der kan ikke gives nogen mere i rejseundersøttelse end 50 pct. af prisen for deltagelse i rejsen. Elever, der i det pågældende rejseår dimitteres med studenter- eller realeksamen, har forret til at få andel i legatet. Elever, der er medlem af legatbestyrelsen, har samme ret som andre til at få tildelt legatet.

Der uddeltes i 1949 250 kr. til skolerejsen til England og Skotland.

Gammel Hellerup Gymnasiums Rejsefond er stiftet til minde om Eigil Maribo Hansen, som omkom på en skolerejse i Alperne (16. juli 1922), og et elevmøde har vedtaget, at der ved fremtidige skolerejser skal indbetales 5 pct. af rejsekassen til denne fond. Til skolerejsen til England og Skotland er der udbetalt til hjælp 1400 kr. Fonden ejer i maj 1950 5362,87 kr.

Bestyrelse: Lektor Hans Kirkeby Hansen (formand), skibsreder Knud Lauritzen (kasserer), Poul Andersen (III mn) og Niels Nielsen (II ns).

I tiden 29. juni-24. juli foretog 28 elever under ledelse af lektor Kirkeby Hansen og lektor Vedel en skolerejse til England og Skotland. De besøgte Edinburgh, vandrede i det skotske højland (Ben Nevis), sødistriktet og Wales (the Glyders og Snowdon), besøgte Birmingham (Austin, Cad-

bury) samt Stratford og Oxford og sluttede i London (med udflugt til Canterbury).

Bogpræmier er tildelt Anders Bødker (III ns, fra Alliance Française) og Sven Adsersen (4 b, fra Foreningen Norden). Student Bent Fibæk fik en Bogpræmie skænket af United States Information Service, og realist Hans Henrik Olrik fik som belønning »Den lange Rejse«, skænket af en moder. Boghandler Voldbygs bogpræmie tildeles student Gunnar Heslyk.

Skolens bibliotek har modtaget gaver fra Foreningen Norden, fra British Council og fra United States Information Service. Fra Arbejdsgiverforeningen modtager vi tidsskriftet »Ord och Bild«, og fra Dansk Samråd for FN har vi fået tilsendt materiale om menneskerettighederne.

Bøger er skænket af: Civilingeniør Ove Holm, Evan Arnilds (R), Otto Hoffmann, Ole Hyltoft Petersen (begge 3a), Erik Gottorp, Bent Kolthoff Nielsen (begge 2a), Chr. Fode, Kans Krarup, Per Preben-Andersen, Henrik Staffeldt (alle 2b), Niels Balsløw, Ole Bech, Jens Gulstad, Gunnar Aabye Hansen, Birger Jacobsen, Claus Jacobsen, Bjarne Langseth-Nielsen, Lasse Martin-Andersen, Chr. Matthiesen, Kjeld Moltke-Leth, Thorbjørn Primberg, Torben Rasmussen, Stig Schrader og Poul Ulf-Møller (alle 1a).

For at så mange af eleverne som muligt kan blive ledet ind på god morskabslæsning, er *elevbogsamlingen* ordnet således, at hver mellemskoleklasse har sin særlige samling, der passer for klassens alderstrin, og som opbevares i klassen og bestyres af en af klassens elever. Skønlitteraturen til realklassen og gymnasiet findes samlet på skolens bibliotek, hvortil eleverne har adgang 2 gange om ugen. Skolens elever opfordres til at støtte elevbogsamlingen ved gaver af brugte morskabsbøger, som således vil blive kammeraterne til nytte og glæde, medens de ofte ligger upåagtede hjemme eller sælges for en ubetydelighed.

Stud. odont. Forum Petersen har skænket fysiksamlin-

gen en »lydfølsom flamme«, og Chr. Fode (2b) har skænket en æske særlig gode grammofonstifter.

Til opslagstavlerne i skolegården har »Nationaltidende« og »Social-Demokraten« skænket hver 2 eksemplarer.

For alle disse gaver bringer skolen sin bedste tak.

Juleindsamlingen gav 1232 kr.; desuden madvarer, tøj, fodtøj, legetøj m. m. Nødvendige reparationer samt udelingen besørget af elever under ledelse af lektor Kirkeby Hansen og frue. Der uddeltes gaver til 50 familier med 284 børn.

Skibsadoptionen.

Forbindelsen med vort adoptivskib indledes sidste år med, at et hold elever her fra skolen aflagde et særdeles interessant besøg på »Maria Dan«, hvor de blev modtaget med enestående gæstfrihed. Senere havde vi besøg her på skolen af skibets kaptajn og førstestyrmand; sidstnævnte fortalte i sidste time eleverne om skibets rejser.

Kontakten har været lidt svag i dette skoleår. I oktober havde vi arrangeret en fodboldkamp mellem et hold fra skibet og et hold fra III ns, men kampen måtte i sidste øjeblik aflyses, da skibets afrejse fra København blev fremskyndet. Til skolekomedien havde vi inviteret »Maria Dan«s besætning; men der kom desværre ingen. Før jul foretog vi en lille indsamling for at sende »Maria Dan« en julegave. Indsamlingen gav et rigtig pænt resultat, og vi sendte skibet en bog og nogle hæfter sammen med vor julehilsen. Vi modtog også en julehilsen fra skibet. Hver gang skolebladet er udkommet, er der blevet sendt nogle eksemplarer til skibet. Men det egentlige — brevvekslingen — går det ikke så godt med! Der er gennem skibsadoptionen kun sendt 2-3 breve til skibet, og derfor er det jo ikke så mærkeligt, at vi heller ikke har fået flere fra skibet. Vi har dog hele tiden kunnet følge skibet på dets rejser, idet vi gennem rederiet regelmæssigt har fået tilsendt meddelelser om, hvor skibet befandt sig. Disse med-

delelser har været slået op på opslagstavlen. Interesserede elever har på egen hånd aflagt besøg på skibet, når det lå i havn her, og et organiseret besøg fandt sted den 23. maj under ledelse af adjunkt Lorensen.

Gennem den danske og den engelske skibsadoption er vi endvidere kommet i kontakt med St. Clement's Danes skole i London, som er særlig interesseret i danske forhold og allerede under krigen adopterede et dansk skib. Deltagerne i sommerrejsen til England i 1949 aflagde besøg på St. Clement's Danes og efter sommerferien aflagde en af den engelske skoles lærere, mr. Cook, besøg her på skolen med 13 af sine elever. I april 1950 besøgte mr. Cook skolen her igen.

Af skolens dagbog.

Sidste skoleår sluttede den 24. juni. Dagen var lektor Vedels. Han blev hyldet af skolen om formiddagen, var med på dimittendernes tur om eftermiddagen og var centret i sommerfesten om aftenen. 70-årsdagen havde lektor Vedel fejret på Vesterhavet, på vej hjem fra skolerejsen til Storbritannien. Vi tager afsked med lektor Vedel i taknemlighed for hans dygtige og hjertevarme indsats ved skolen gennem de mange år og i håbet om, at han som lektor emeritus vil være med, hver gang der er noget på færde på Gammel Hellerup Gymnasium.

Lektor Birch-Olsen fejrede 40 års jubilæum som lærer ved skolen og blev hyldet både ved årsafslutningen og på selve jubilæumsdagen, den 19. august. Endnu en hyldelse modtog lektor Birch-Olsen den 19. januar, da skolen modtog meddelelse om, at han var blevet udnævnt til ridder af Dannebrog.

Den 11. februar samledes skolen til en kort sørgehøjtidelighed for undervisningsminister Hartvig Frisch, hvis død havde gjort et stærkt indtryk på os alle.

Den 13. marts holdt kaptajn Røder et overordentlig interessant foredrag om danske sømænds indsats i besættelsestiden.

Den 29. april afholdtes en bazar til fordel for »Jubilæ-

umsfonden 1950«. Gennem flere måneder havde en kreds af mødre arbejdet ihærdigt på at tilrettelægge dette storstilede arrangement. De havde syet kjoler, forklæder, bade- og stranddragter, strikket bluser, trøjer, tørklæder, strømper m. m. Endvidere havde de indsamlet store mængder af alle slags gode sager til tombola, salgsbod, bar m. m. Til dette særlige arbejde havde de gjort glimrende brug af deres mænd og disses forretningsforbindelser. Adskillige mødre havde også bagt utrolige mængder af kager m. m.

Foruden de sædvanlige arrangementer ved en bazar var der indlagt særlige forlystelser, f. eks. et kunstnerforum forestået af fru landsretssagfører Høgsgaard og lektor Mejlbo. Her optrådte kunstnere som Knud Hallest, Palle Huld, Kjeld Jacobsen, Freddy Koch og Erik Mørch (alle »gamle drenge«), og fru Høgsgaard gennemførte mannequinopvisninger med børn og unge damer. Der var desuden ballet og sketch's og meget mere. En veritabel succes, der indbragte store summer.

Realisterne havde pyntet deres klasse og afholdt 5-øres danse. I naturhistorieklassen indviede lektor Blem og adjunkt Rasmussen vort nye epidiaskop ved at vise billeder af »lærerne som små«.

Den egentlige bazar var i gymnastiksalen, hvor der forefandt tombola, håndgerningsbod, skydetelt (sikret af adjunkt Lorensen), fiskedam (med vældig søgning), pølsevogn og en herlig italiensk fortovsrestaurant. Der var amerikansk lotteri og naturligvis en stor auktion (ledet af grosserer Schack og grosserer Lamber).

Den kunstneriske udsmykning (herlige plakater) var skabt af Klaus Albrechtsen, realist fra 1948.

Mange af skolens elever, og specielt spejderne under lektor Kirkeby Hansens ledelse, udførte arbejdet »bag kulisserne« (opstilling og oprydning samt den meget vigtige opvask — ledet af fru Voss).

Det er meget vanskeligt at fremhæve enkelte damer, for langt over en snes arbejdede ihærdigt hele dagen — og i månederne forud. Men sjælen i det hele var fru Lamber,

ihærdigt støttet af fruene Høgsgaard, Lindholm, Linnet, Moberg, Nielsen, Pirchert, Schack, Steuch, Westh, Wieder Brandt og Aabye Hansen.

Adjunkt Nielsen og prokurist Aabye Hansen røgtede hvervet som kassestre.

Først ved 24-tiden sluttede man efter en anstrengende, men indbringende dag.

Den 12.-13. maj blev Pindalsturen med 1. mellem genoptaget, efter 11 års forløb. Den formede sig ligesom tidligere som en vandretur, fra Holbæk langs Lammefjorden til Sejro Bugt den første dag. Næste dag til Stenstrup, Højby og Nykøbing; herfra med motorbåd til Frederikssund. Formålet med turen var undervisning i naturfag og historie samt uddybning af kammeratskabet.

Den 14.-21. maj blev Jyllandsturen med 3. mellem ligeledes genoptaget. Turen gik fra Sandmilen via Skagen, Råbjerg Mile, Vester Tværsted, Hirtshals, Lønstrup, Børglum, Løkken, Vildmosen til Ålborg. Vandringen varede 6 fulde døgn med middag, overnatning og morgenmad på hoteller. Formålet var også her, dels at lære naturhistorie, geologi, geografi, historie m. m. ude i naturen ved selvsyn, dels at lære eleverne at arbejde sammen i intimt kammeratskab samt at åbne deres øjne for værdierne ved vandrelivet.

Begge turene ledes af lektor Blem, lektor Kirkeby Hansen og adjunkt Rasmussen. De var i høj grad vellykkede og gavnlige for forholdet mellem elever og lærere, med øget gensidig forståelse og tillid.

Afslutningshøjtideligheden finder sted mandag den 19. juni kl. 10.

Optagelsesprøve lørdag den 24. juni kl. 9.

Det nye skoleår begynder tirsdag den 15. august kl. 10 med en kort modtagelseshøjtidelighed. Alle forældrene er velkomne til denne og til skolens morgensang hver dag kl. 8 samt til enhver skoletime, de vil overvære.

J. K. Eriksen.